

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 9 Μαρτίου 2023, με την ακόλουθη σύνθεση: Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Αγγελική Πανουτσακοπούλου και Δέσποινα Τζούμα (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Χρυσούλα Μιχαλάκη και Ελένη Ροζάκη, Πάρεδροι (με συμβουλευτική ψήφο).

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε η Επιτροπεύουσα Πάρεδρος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Χαρίκλεια Ζάχου, που αναπληρώνει νόμιμα τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας.

Γραμματέας: Γεωργία Φραγκοπανάγου, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 28.12.2016 (Α.Β.Δ. .../28.12.2016) αγωγή του ..., κατοίκου ... (οδός ...), νομίμως εκπροσωπούμενου από τη δικαστική συμπαραστάτρια αυτού, ..., κάτοικο ... (οδός ...), που παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου δικηγόρου Ευστράτιου Τζουραμάνη (ΑΜ/ΔΣΑ 28418),

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μαρίας Γραμματικάκη.

Το ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (e-ΕΦΚΑ), που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Διοικητή του, παραστάθηκε ομοίως διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μαρίας Γραμματικάκη, υπό την ιδιότητά του ως φορέα που από 1.1.2017 είναι υπόχρεος για την πληρωμή των συντάξεων του Δημοσίου και από 1.5.2018 έχει την αρμοδιότητα κανονισμού σύνταξης των συνταξιούχων του Δημοσίου, βάσει των άρθρων 51Α [όπως προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4670/2020, (Α' 43)] και 100 του ν. 4387/2016 (Α' 85) και των κ.υ.α. 124456/0092/13.12.2016 (Β' 4074) και 2915/783/17.1.2018 (Β' 55).

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του ενάγοντος, δικαστικώς συμπαραστατούμενου από τη ..., ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της αγωγής.

Την εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και του e-ΕΦΚΑ, η οποία ζήτησε την απόρριψη της αγωγής.

Την Επιτροπεύουσα Πάρεδρο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε την έκδοση προδικαστικής απόφασης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη, με χρήση της διαδικτυακής υπηρεσίας e:Presence.gov.gr (άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020 Α' 127), με την παρουσία των ανωτέρω μελών.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε σύμφωνα με τον νόμο και

Αποφάσισε τα εξής:

1. Με την κρινόμενη αγωγή, όπως συμπληρώθηκε με τα νομίμως κατατεθέντα στις 8.12.2021 και 22.3.2023 υπομνήματα και το αίτημά της μετατράπηκε από καταψηφιστικό σε έντοκο αναγνωριστικό, ο ενάγων, πολιτικός συνταξιούχος του Δημοσίου (τέως ιατρός του Ε.Σ.Υ.) - ο οποίος νομίμως εκπροσωπείται στην παρούσα δίκη από τη δικαστική συμπαραστάτρια αυτού, ... [βλ. τη .../2020 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (διαδικασία εκούσιας δικαιοδοσίας), με την οποία ο ενάγων τέθηκε σε καθεστώς πλήρους στερητικής δικαστικής συμπαράστασης, το ...2023 πιστοποιητικό του Πρωτοδικείου Αθηνών περί μη τροποποίησης δικαστικής συμπαράστασης και το ...2023 πιστοποιητικό του Πρωτοδικείου Αθηνών περί μη κατάθεσης τακτικών ή έκτακτων ένδικων μέσων] - ζητεί, κατ' εκτίμηση του δικογράφου, να αναγνωριστεί η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να του καταβάλει ως αποζημίωση, κατά το άρθρο 105 του Εισ.Ν.Α.Κ., νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, το ποσό των 29.896,92 ευρώ. Το ως άνω συνολικώς διεκδικούμενο ποσό, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, αντιστοιχεί στη διαφορά των ποσών συντάξεων που θα ελάμβανε, αν δεν εφαρμόζονταν επί της σύνταξής του οι διατάξεις: α) των άρθρων 38 του ν. 3863/2010 και 11 του ν. 3865/2010 περί Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ), όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 44 παρ. 10 του ν. 3986/2011 και 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011, κατά το χρονικό διάστημα από 1.3.2016 έως 31.12.2016 (ποσό 2.866,58 €), β) του άρθρου 1 παρ. 10 του ν. 4024/2011, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2014 έως 31.3.2016 (ποσό 4.085,37 €), γ) του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 4051/2012, κατά τον μήνα Μάρτιο του έτους 2016 (ποσό 125,40 €), δ) της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, κατά τον μήνα Μάρτιο του έτους 2016 (ποσό 315,97 €) και ε) της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2014 έως 31.12.2016 (ποσό 22.251,60 €), πλέον του ποσού των 252 ευρώ ως διαφορά επιδόματος εξομάλυνσης για το ίδιο χρονικό διάστημα. Οι προαναφερόμενες διατάξεις, όπως προβάλλεται, αντίκεινται σε κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος και, ειδικότερα, στις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5, 25 παρ. 1 και 4 και 106 παρ. 1 του Συντάγματος και στις συνταγματικές αρχές που απορρέουν από τα άρθρα αυτά, καθώς και στις διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ.

2. Η υπό κρίση υπόθεση νομίμως επανεισάγεται προς συζήτηση μετά την έκδοση της 1093/2022 απόφασης του παρόντος Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μόνο κατά το κεφάλαιο που αφορά τις αξιώσεις του ενάγοντος λόγω της μείωσης της σύνταξής του κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου

Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. Ειδικότερα, με την εν λόγω απόφαση του Τετάρτου Τμήματος, στις σκέψεις της οποίας αναφέρεται το Δικαστήριο για τα μη εξεταζόμενα με την παρούσα απόφαση ζητήματα, κρίθηκαν τα ακόλουθα: α) έγινε δεκτή η αγωγή κατά το κεφάλαιο που αφορά τις αξιώσεις του ενάγοντος που απορρέουν από την επιβολή στη σύνταξή του της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων βάσει των άρθρων 38 του ν. 3863/2010 και 11 του ν. 3865/2010, όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 44 παρ. 10 του ν. 3986/2011 και 2 παρ. 13 του ν. 4002/2011 και αναγνωρίστηκε η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να του καταβάλει, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, το ποσό των 2.866,58 ευρώ και β) απορρίφθηκε η αγωγή κατά τα κεφάλαια που αφορούν σε αξιώσεις του ενάγοντος απορρέουσες από την εφαρμογή επί της σύνταξής του των διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 10 του ν. 4024/2011, του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 4051/2012 και της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. Περαιτέρω, με την ίδια απόφαση αναβλήθηκε η έκδοση οριστικής απόφασης, κατά το κεφάλαιο που αφορά τη μείωση της σύνταξης του ενάγοντος κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2014 έως και 31.12.2016, προκειμένου να συμπληρωθεί ο φάκελος της υπόθεσης από την αρμόδια Γενική Διεύθυνση Συντάξεων Δημόσιου Τομέα του e-ΕΦΚΑ (άρθρο 14Α του π.δ. 8/2019, Α' 8), με την προσκόμιση έγγραφης βεβαίωσης, στην οποία να προσδιορίζονται αναλυτικά τα εξής: α. τα ποσά που edικαιούτο να λάβει ο ενάγων, αν δεν εφαρμόζονταν επί της σύνταξής του οι διατάξεις της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, καθώς και τα ποσά που πράγματι έλαβε λόγω της εφαρμογής στη σύνταξή του των εν λόγω διατάξεων, τόσο για κάθε μήνα χωριστά, όσο και συνολικά για το αιτούμενο χρονικό διάστημα από 1.1.2014 έως και 31.12.2016, καθώς και η διαφορά μεταξύ των ποσών αυτών και β. αν έλαβε χώρα η, βάσει του άρθρου 15 του ν. 4575/2018 και της κ.υ.α. 170285/0092/18, εφάπαξ καταβολή χρηματικού ποσού που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ της μηνιαίας σύνταξης που θα edικαιούτο να λάβει ο ενάγων, εάν δεν είχαν μεσολαβήσει οι μισθολογικές διατάξεις του ν. 4093/2012, και αυτής που πράγματι του καταβλήθηκε για το χρονικό διάστημα από 13.11.2014 έως και 12.5.2016, και, σε καταφατική περίπτωση, το ακριβές ποσό που καταβλήθηκε εφάπαξ για την ανωτέρω αιτία. Σε εκτέλεση της ως άνω 1093/2022 απόφασης του Τετάρτου Τμήματος υποβλήθηκε ενώπιόν του το ...2023 έγγραφο του Διευθυντή της Γ' Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων και Εφάπαξ Δημοσίου Τομέα/ Τμήμα Β' Απονομής Κύριας Σύνταξης και Εφάπαξ Παροχής υπαλλήλων Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων - Ιατρών Ε.Σ.Υ. της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του e-ΕΦΚΑ.

3. Από τις διατάξεις των άρθρων 108 Α παρ. 1 και 2 του π.δ/τος 1225/1981, καθώς και από τις διάδοχες συναφείς ρυθμίσεις των άρθρων 162 και 163 του ν. 4700/2020, συνάγεται ότι οι αποφάσεις της Ολομέλειας του Δικαστηρίου επί ζητημάτων γενικότερου ενδιαφέροντος και με συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων ή επί της συμβατότητας ή μη διατάξεων σε ρυθμίσεις υπέρτερης τυπικής ισχύος, παράγουν ευθέως νομικά δεσμευτικό αποτέλεσμα εν στενή εννοία μόνο στο πλαίσιο των δικών επί των οποίων εκδόθηκαν. Η δέσμευση δε αυτή εκτείνεται και

στις δίκες που αφορούν στους ενώπιόν της παρεμβάντες και όχι στις υπόλοιπες όμοιες δίκες που εκκρεμούν ενώπιον των κατώτερων σχηματισμών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ακόμη και αν η εκδίκαση αυτών έχει ανασταλεί μέχρι την έκδοση της απόφασης της Ολομέλειας. Στο ίδιο πλαίσιο, η εν στενή εννοία υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης, κατ' άρθρα 95 παρ. 5 του Συντάγματος, 1 έως και 3 του ν. 3068/2002 (Α' 274) και 304 του ν. 4700/2020, εκτείνεται μόνο μεταξύ των διαδικών της σχετικής δίκης (πρβλ. 92/2009, 33/2007, 52/2010, 105/2010, 22/2015, Ολομ., 9, 10, 11, 12, 14/2016 Ολομ., αποφάσεις του Τριμελούς Συμβουλίου Συμμόρφωσης του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθώς και τα υπ' αριθμ. 28/2007, 20/2008, 70/2010, 6/2013, 1/2017 πρακτικά του ίδιου Συμβουλίου). Τόσο όμως η κρίση της Ολομέλειας - που επιτελεί και ρόλο εναρμόνισης της νομολογίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1385, 1376, 1377/2021, απόφ. ΕΔΔΑ της 23.5.2019, Σινέ Τσαγκαράκη κατά Ελλάδος) - επί του γενικότερης σημασίας ζητήματος που επιλύθηκε από αυτήν όσο και η κρίση της για τη χρονική μετάθεση ή μη των αποτελεσμάτων της σχετικής της απόφασης, παράγουν μία εν ευρεία εννοία νομική και πάντως σε κάθε περίπτωση πραγματική δέσμευση τόσο για τους κατώτερους δικαστικούς σχηματισμούς όσο και για τα όργανα της Πολιτείας (βλ. ΕλΣυν Ολ. 244/2017, απόφ. ΕΔΔΑ της 12.2.2019, Κ. Φραντζεσκάκη και λοιποί κατά Ελληνικού Δημοσίου, παρ. 40 και ήδη άρθρο 301 παρ. 2 του ν. 4700/2020), ενόψει των συνταγματικών αρχών του κράτους δικαίου, της ασφάλειας δικαίου (άρθρα 2 παρ. 1 και 25 παρ. 1 εδ. α' του Συντάγματος, πρβλ. ΑΕΔ 14/2013, ΣτΕ Ολ. 2034/2011), της αρχής της ισότητας των πολιτών κατά την παροχή δικαστικής προστασίας, που διατρέχουν και την ΕΣΔΑ (άρθρα 4 παρ. 1 και 20 παρ. 1 του Συντάγματος, 6 και 14 της ΕΣΔΑ), αλλά και από θεσμική σκοπιά ενόψει της αρχής της ορθής απονομής της δικαιοσύνης και της αποτροπής κλονισμού της αξιοπιστίας του ίδιου του Δικαστηρίου (βλ. ΕλΣυν Τέταρτο Τμ. 957/2021, II Τμ. 930/2019, πρβλ. Πρακτ 7.12.2010 Συν/σης ΛΖ της Β' Συνόδου της Βουλής, σελ. 2268 για την ευρύτερη δεσμευτικότητα των αντίστοιχων διαδικασιών ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά τον ν. 3900/2010, Α' 213, απόφ. Ειδ. Δικ. 127/2016, ΑΕΔ 14/2013, ΣτΕ Ολ. 2034/2011, και κατ' αναλογία αποφ. ΕΔΔΑ της 2.6.2016 Παπαϊωάννου κατά Ελλάδας, σκ. 41, της 2.11.2010 «Stefanica κατά Ρουμανίας», σκ. 37 και 38, της 24.3.2009 «Tudor Tudor κατά Ρουμανίας», σκ. 29, της 1.12.2009 «Vinčić και λοιποί κατά Σερβίας», σκ. 56). Τούτο δε, πάντως, με την επιφύλαξη των αρχών του νομίμου δικαστή και της δίκαιης δίκης (άρθρα 8 παρ. 1 και 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 της ΕΣΔΑ), στον βαθμό που δεν μεταβλήθηκαν ούτε τα νομοθετικά δεδομένα επί των οποίων θεμελιώθηκε η απόφαση της Ολομέλειας ούτε οι συνθήκες παραγωγής της και εφόσον δεν συντρέχουν άλλες νομικές ή πραγματικές παράμετροι που δεν εξετάστηκαν και δεν συνεκτιμήθηκαν απ' αυτήν (βλ. ΕλΣυν Ολ. 504/2021, 2020, 742/2020, Τέταρτο Τμ. 957/2021, II Τμ. 930/2019, πρβλ. ΣτΕ Ολ. 1439/2020).

4. Στο πλαίσιο του ειδικού, κατά το Σύνταγμα, υπηρεσιακού και συνταξιοδοτικού καθεστώτος των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1477, 504/2021, 2020/2020, 137/2019, 1277, 32/2018, 244/2017), η σύνταξη, ως θεσμική εγγύηση συνυφασμένη με την υπηρεσιακή τους ιδιότητα, συναρτάται με τον μισθό ενεργείας ως εγγενές στοιχείο του και αποτελεί συνέχιση αυτού (ΕλΣυν Ολ.

1975/2021 σκ. 24, 2020/2020, σκ. 118, 119). Σε εκτέλεση δε των συνταγματικών επιταγών για το εν λόγω ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς, ο Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α' 210) κατ' αρχήν οργάνωσε το σύστημα κανονισμού σύνταξης αυτών ως λειτουργική συνέχεια της υπαλληλικής τους σχέσης, προβλέποντας, μεταξύ άλλων, την άμεση διασύνδεση της εξέλιξης των μισθών ενέργειας με το ύψος του συντάξιμου μισθού. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, ο συντάξιμος μισθός βάσει του οποίου κανονίζεται η σύνταξη των υπαλλήλων και λειτουργών του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων των ιατρών του Ε.Σ.Υ. που αποκτούν δικαίωμα σύνταξης από το Δημόσιο υπό τις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 1 παρ. 1 και 9 του ίδιου Κώδικα, συγκροτείται από τον βασικό μισθό ενέργειας του μισθολογικού κλιμακίου ή του βαθμού που έφερε και εμισθοδοτείτο ο υπάλληλος κατά την έξοδό του από την υπηρεσία με την προσαύξηση του επιδόματος χρόνου υπηρεσίας, καθώς και από τα επιδόματα εκείνα που, βάσει ειδικών συνταξιοδοτικών διατάξεων, συνυπολογίζονται στις συντάξιμες αποδοχές του, όπως τα ανωτέρω μεγέθη καθορίζονται κάθε φορά από τις οικείες μισθολογικές διατάξεις. Όπως δε παγίως έχει κριθεί (βλ. ΕΛΣυν Ολ. 4707/2015, 287/2008, 1476/2006, 30/2003, Τρίτο Τμήμα 272/2022, II Τμ. 68/2010), οποιαδήποτε νόμιμη μεταβολή (αύξηση ή μείωση) του βασικού μισθού και των ανωτέρω επιδομάτων των εν ενεργεία υπαλλήλων ή λειτουργών του Δημοσίου επηρεάζει αμέσως και αναλόγως τις συντάξιμες αποδοχές, κατ' επέκταση δε και το ύψος της σύνταξης, ανεξάρτητα από τον χρόνο τερματισμού της συντάξιμης υπηρεσίας (πριν ή μετά από τη μισθολογική μεταβολή) των καταστάντων εξ αυτών συνταξιούχων.

5. Με τη διάταξη του άρθρου 30 του ν. 1397/1983 (Α' 143) και ακολούθως με τις διατάξεις των άρθρων 43, 44 και 45 του ν. 3205/2003 (Α' 297), ρυθμίστηκε το μισθολογικό καθεστώς των ιατρών του Ε.Σ.Υ. και καθορίστηκε ειδικό μισθολόγιο, με τη χρήση γενικών και αντικειμενικών κριτηρίων συναφών προς το αντικείμενο των εν λόγω ρυθμίσεων. Η ιδιαίτερη μισθολογική μεταχείρισή τους από τον νομοθέτη υπαγορεύτηκε, ενόψει του μεγαλύτερου χρόνου γενικής εκπαίδευσής τους σε σχέση με άλλους επιστήμονες, της πολύχρονης μετεκπαίδευσής τους για ειδίκευση, αλλά και της ανάγκης για διαρκή εκπαίδευση στην επιστήμη τους, των ειδικότερων συνθηκών άσκησης του ιατρικού έργου και του περισσότερου χρόνου εργασίας τους σε σχέση με τους εργαζόμενους σε άλλους τομείς της δημόσιας διοίκησης (ΕΛΣυν Ολ. 7412/2015, ΣτΕ 3115/2002, 628/2001, 2/1998). Το ειδικό αυτό μισθολόγιο αποτελείται από τον βασικό μισθό, κλιμακούμενο ανάλογα με τον βαθμό και τα χρόνια υπηρεσίας, και από διάφορες αποζημιώσεις, επιδόματα και προσαυξήσεις. Ειδικότερα, ο μηνιαίος βασικός μισθός όλων των βαθμών της ιεραρχίας του κλάδου των γιατρών Ε.Σ.Υ. καθορίζεται με βάση τον βασικό μισθό του βαθμού του Επιμελητή Β', ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους προβλεπόμενους στη διάταξη του άρθρου 43 του ν.3205/2003 συντελεστές, για Διευθυντή 1,40, Επιμελητή Α' 1,20, Επιμελητή Β' 1,00 και Επιμελητή Γ' και ειδικευόμενο 0,70. Ο βασικός μισθός του Επιμελητή Β' ορίστηκε αρχικά σε 1.042 ευρώ, σε 1.080 ευρώ από 1.1.2005 με το άρθρο 2 του ν.3336/2005(Α', 96), σε 1.112 ευρώ από 1.1.2006 με το άρθρο 11 του ν. 3453/2006 (Α', 74) και σε 1.151 ευρώ από 1.1.2007 με το άρθρο 1 περ. ιδ του ν.

3554/2007 (Α', 80). Ακολούθως, από 1.1.2009, με το άρθρο 6 του ν. 3754/2009 (Α', 43) ορίστηκαν οι μηνιαίοι βασικοί μισθοί όλων των βαθμών της ιεραρχίας του κλάδου γιατρών του Ε.Σ.Υ. ως ακολούθως: του Διευθυντή σε 2.054 ευρώ, του Επιμελητή Α' σε 1.759 ευρώ, του Επιμελητή Β' σε 1.468 ευρώ και του ειδικευόμενου σε 1.027 ευρώ. Οι εν λόγω βασικοί μηνιαίοι μισθοί διατηρήθηκαν ίδιοι και με τη διάταξη του άρθρου 55 του ν. 3918/2011 (Α', 31), με την οποία προστέθηκε και ο βασικός μηνιαίος μισθός του Συντονιστή Διευθυντή, ο οποίος ορίστηκε σε 2.055 ευρώ. Εξάλλου, πέραν του βασικού μισθού καταβάλλονταν, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 44 του ν.3205/2003, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του ν. 3754/2009: α) επίδομα χρόνου υπηρεσίας, β) επίδομα μεταπτυχιακών σπουδών, γ) επίδομα νοσοκομειακής απασχόλησης, απόδοσης και ειδικών συνθηκών άσκησης του ιατρικού έργου, το οποίο οριζόταν για τον Διευθυντή σε 450 ευρώ, τον Επιμελητή Α' σε 389 ευρώ, τον Επιμελητή Β' σε 327 ευρώ και τον ειδικευόμενο σε 355 ευρώ, δ) πάγια αποζημίωση για συμμετοχή σε σεμινάρια και ενημέρωση βιβλιοθήκης, η οποία οριζόταν για τον Διευθυντή σε 339 ευρώ, τον Επιμελητή Α' σε 293 ευρώ, τον Επιμελητή Β' σε 247 ευρώ και τον ειδικευόμενο σε 185 ευρώ, ε) οικογενειακή παροχή, στ) επίδομα θέσης ευθύνης για τους Διευθυντές 235 ευρώ και τους Επιμελητές Α', εφόσον τους απονέμεται ο τίτλος του Αναπληρωτή Διευθυντή (40% του αντίστοιχου επιδόματος του Διευθυντή). Με το άρθρο 38 παρ. 5 του ν. 3986/2011 «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α', 152/1.7.2011) ορίστηκε ότι: «Αναστέλλονται από 1.7.2011 και μέχρι τη θέσπιση νέου ενιαίου μισθολογίου: α) Οι διατάξεις ... της παραγράφου Α.1 του άρθρου 44 του ν. 3205/2003 (που προβλέπουν το επίδομα χρόνου υπηρεσίας των ιατρών του Ε.Σ.Υ.) ... β) ...», οι διατάξεις δε του ανωτέρω άρθρου διατηρήθηκαν σε ισχύ με την παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 4024/2011 (Α', 226), στην οποία, με το εδάφιο β' της περίπτωσης 38 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, προστέθηκε «και μέχρι την τροποποίηση των διατάξεων του Β' Μέρους του ν. 3205/2003 με τις οποίες επέρχονται μειώσεις στα ειδικά μισθολόγια». Με το δε άρθρο 55 παρ. 23 εδ. ε' του ν. 4002/2011 (Α', 180/22.8.2011) μειώθηκε από 1.7.2011 περαιτέρω κατά ποσοστό 20% το προβλεπόμενο από την παρ. Α.3 του άρθρου 44 του ν. 3205/2003 επίδομα νοσοκομειακής απασχόλησης, απόδοσης και ειδικών συνθηκών άσκησης ιατρικού έργου, όπως είχε διαμορφωθεί.

6. Κατ' εφαρμογή του ν. 4046/2012 «Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της εθνικής οικονομίας» (Α' 28/14.2.2012) και στο πλαίσιο του εκεί θεθέντος στόχου της μείωσης, κατά μέσο όρο 10%, των αποκαλούμενων «ειδικών μισθολογίων» του δημόσιου τομέα (βλ. τα Παραρτήματα V.1 και V.2 του νόμου αυτού), εκδόθηκε ο ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013 - 2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν.4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου

Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013 - 2016» (Α' 222/12.11.2012), με τις διατάξεις των περιπτώσεων 13 - 36 της υποπαραγράφου Γ.1 «Μισθολογικές διατάξεις του Δημοσίου Τομέα» της παραγράφου Γ «Ρυθμίσεις Θεμάτων Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής» του άρθρου πρώτου του οποίου, αναπροσαρμόστηκαν, αναδρομικώς από 1.8.2012, όλα τα εν λόγω μισθολόγια, βάσει των οποίων αμείβονται διάφορες κατηγορίες λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου (δικαστικοί λειτουργοί, υπάλληλοι του διπλωματικού κλάδου, ιατροί του Ε.Σ.Υ., μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Π. Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι., στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων κ.ά.), επηρεάζοντας αναλόγως και τις συντάξιμες αποδοχές (βασικό μισθό, χρονοεπίδομα και παροχές που, βάσει ειδικής συνταξιοδοτικής διάταξης, συνυπολογίζονται σε αυτές) όσων εκ των ανωτέρω είχαν ήδη καταστεί συνταξιούχοι. Ειδικότερα, με τις διατάξεις της περίπτωσης 27 της ως άνω υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, με τις οποίες αντικαταστάθηκαν από 1.8.2012 διατάξεις των άρθρων 43 και 44 του ν. 3205/2003 και μειώθηκαν οι αποδοχές των γιατρών του Ε.Σ.Υ., με τη μείωση των βασικών μισθών όλων των βαθμών της ιεραρχίας του κλάδου γιατρών Ε.Σ.Υ. καθώς και των προβλεπόμενων επιδομάτων και αποζημιώσεων, ορίστηκαν τα ακόλουθα: «27.α. Η παράγραφος 1 του άρθρου 43 του ν. 3205/2003, αντικαθίσταται από 1.8.2012 ως εξής: «1. Οι μηνιαίοι βασικοί μισθοί όλων των βαθμών της ιεραρχίας του κλάδου των ιατρών του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ) ορίζονται στα παρακάτω ποσά: α. Συντονιστής Διευθυντής 1.665 € β. Διευθυντής 1.580 € γ. Επιμελητής Α' 1.513 € δ. Επιμελητής Β' 1.321 € ε. Ειδικευόμενος 1.007 €. β. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 44 του ν. 3205/2003, αντικαθίστανται από 1.8.2012 ως εξής: «3. Νοσοκομειακής απασχόλησης, απόδοσης και ειδικών συνθηκών άσκησης ιατρικού έργου οριζόμενο κατά βαθμό, ως εξής: α. Συντονιστής Διευθυντής, Διευθυντής 238 € β. Επιμελητής Α' 205 € γ. Επιμελητής Β' 174 € δ. Ειδικευόμενος 190 €. 4. Πάγια αποζημίωση για συμμετοχή σε σεμινάρια και ενημέρωση βιβλιοθήκης, οριζόμενη κατά βαθμό, ως εξής: α. Συντονιστής Διευθυντής, Διευθυντής 225 € β. Επιμελητής Α' 195 € γ. Επιμελητής Β' 164 € δ. Ειδικευόμενος 123 €.» γ. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 44 του ν. 3205/2003, αντικαθίσταται, από 1.8.2012, ως εξής: «6. θέσης - Ευθύνης στους Συντονιστές Διευθυντές και σε όσους Διευθυντές ασκούν χρέη Συντονιστή, για όσο χρόνο ασκούν τα καθήκοντα των βαθμών τους, οριζόμενο σε εκατόν πενήντα έξι (156) ευρώ ...». Συναφώς, με το άρθρο 4 παρ. 12.α του ν. 4151/2013 «Ρυθμίσεις για την τροποποίηση και τη βελτίωση συνταξιοδοτικών, δημοσιονομικών, διοικητικών και λοιπών διατάξεων του Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 103) ορίστηκε ότι οι συντάξεις των προσώπων που υπάγονται στα ειδικά μισθολόγια των περιπτώσεων 13 - 36 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, αναπροσαρμόζονται από 1.8.2012 οίκοθεν από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με βάση τις εν λόγω διατάξεις, σε συνδυασμό με εκείνες του π.δ/τος 169/2007.

7. Με την 7412/2015 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου τούτου, η οποία εκδόθηκε κατόπιν τήρησης της διαδικασίας του άρθρου 108Α «Πρότυπη δίκη - προδικαστικό ερώτημα» του π.δ/τος 1225/1981 (Α' 304), κρίθηκε ότι οι επιβληθείσες με τις ως άνω διατάξεις της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου

Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 μειώσεις των αποδοχών των εν ενεργεία ιατρών του Ε.Σ.Υ., οι οποίες συνέπεσαν με την πλήρη κατάργηση των επιδομάτων εορτών και αδείας (περίπτωση 1 της ίδιας ως άνω υποπαραγράφου Γ.1.) και την επιβολή, μεταξύ άλλων, πλείστων φορολογικών και μισθολογικών επιβαρύνσεων σε εν ενεργεία λειτουργούς και συνταξιούχους, αντίκεινται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 5 και 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος, καθόσον υπερβαίνουν το όριο που θέτουν οι συνταγματικές αρχές της αναλογικότητας και της ισότητας στα δημόσια βάρη, χωρίς τούτο να δικαιολογείται από αποχρώντες λόγους δημοσίου συμφέροντος. Η αντίθεση στις προαναφερόμενες υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις και το εξ αυτού του λόγου ανίσχυρο των επίμαχων μισθολογικών μεταβολών καθιστά ανίσχυρη οποιαδήποτε ερειδόμενη στις διατάξεις αυτές, κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α' 210), μειωτική αναπροσαρμογή των συντάξιμων αποδοχών του οικείου κλάδου λειτουργών. Περαιτέρω, με την ίδια απόφαση κρίθηκε ότι οι ως άνω διατάξεις, με τις οποίες προσδόθηκε αναδρομικότητα στη μείωση των αποδοχών των ενεργεία ιατρών Ε.Σ.Υ. και, συνακόλουθα, στη μειωτική αναπροσαρμογή των συντάξιμων αποδοχών του οικείου κλάδου λειτουργών από 1.8.2012, ενώ ο ν. 4093/2012 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 12.11.2012, αντίκεινται και στις διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., στο μέτρο που αποστερούν τους συνταξιούχους της συγκεκριμένης κατηγορίας από γεννημένα περιουσιακής φύσεως δικαιώματα (σύνταξη συγκεκριμένου ποσού που έχει ήδη κανονιστεί), χωρίς να προκύπτει ότι η αναδρομική αυτή μείωση υπαγορεύτηκε από επιτακτικούς λόγους δημόσιας ωφέλειας, ούτε να τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα και προσφορότητα της εν λόγω αναδρομικότητας για την επίτευξη του επιδιωκόμενου με τη συνολική ρύθμιση σκοπού δημοσίου συμφέροντος, ενόψει ιδίως του γεγονότος ότι όμοια ρύθμιση δεν θεσπίστηκε και για τους λοιπούς εν γένει συνταξιούχους του Δημοσίου (βλ. και ΕλΣυν Τρίτο Τμ. 272/2022, II Τμ. 632, 1207/2017, 333, 1398/2020).

8. Με τις διατάξεις των άρθρων 11 και 15 του ν. 4575/2018 «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/50/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014, σχετικά με τις ελάχιστες προϋποθέσεις για την προαγωγή της κινητικότητας των εργαζομένων μεταξύ των κρατών - μελών, με τη βελτίωση της απόκτησης και της διατήρησης δικαιωμάτων συμπληρωματικής συνταξιοδότησης (L 128/1 της 30.4.2014) και άλλες διατάξεις» (Α' 192) και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες οικ.2/88420/ΔΕΠ/4.12.2018 (Β' 5435/4.12.2018) και 170285/0092/5.12.2018 (ΦΕΚ Β' 5503/7.12.2018) Κ.Υ.Α. προβλέφθηκε η εφάπαξ καταβολή στους ιατρούς του Ε.Σ.Υ. - εν ενεργεία και συνταξιούχους - χρηματικού ποσού, το οποίο αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των μηνιαίων αποδοχών και συντάξεων που οι ανωτέρω θα δικαιούνταν να λάβουν με βάση τις ισχύουσες κατά την 31.7.2012 μισθολογικές διατάξεις και των μηνιαίων αποδοχών και συντάξεων που πράγματι τους καταβλήθηκαν με βάση τις διατάξεις του ν. 4093/2012, για το χρονικό διάστημα από 13.11.2014 έως και 31.12.2016 για τους εν ενεργεία ιατρούς και από 13.11.2014 έως την υπαγωγή τους στον ν. 4387/2026 για τους συνταξιούχους.

9. Ειδικότερα στο άρθρο 11, με τίτλο «Καταβολή εφάπαξ χρηματικού ποσού στο Ιατρικό Προσωπικό», του ως άνω ν. 4575/2018 ορίζεται: «1. Στους Ιατρούς του Ε.Σ.Υ., Ιατρούς Δημόσιας Υγείας Ε.Σ.Υ., (...) και για όσο χρόνο αυτοί ήταν εν ενεργεία κατά το χρονικό διάστημα από 13.11.2014 έως και 31.12.2016 καταβάλλεται, πλην της αποζημίωσης εφημεριών, εφάπαξ χρηματικό ποσό, που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των μηνιαίων αποδοχών που θα δικαιούνταν να λάβουν με βάση τις ισχύουσες κατά την 31.7.2012 μισθολογικές διατάξεις, και των μηνιαίων αποδοχών που πράγματι τους κατεβλήθησαν με βάση τις διατάξεις του ν. 4093/2012 (Α' 222). Το χρηματικό ποσό του προηγούμενου εδαφίου υπολογίζεται με αναφορά στο χρονικό διάστημα από 13.11.2014 έως και 31.12.2016. 2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας καθορίζεται ο χρόνος, η διαδικασία, οι προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις κρατήσεις και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα σχετικά με την καταβολή του ποσού της προηγούμενης παραγράφου». Περαιτέρω, στο άρθρο 15 του ν. 4575/2018, με τίτλο «Καταβολή εφάπαξ χρηματικού ποσού σε συνταξιούχους», που καταλαμβάνει και τους συνταξιούχους ιατρούς Ε.Σ.Υ., ορίζεται: «1. Στους συνταξιούχους των κατηγοριών προσωπικού των άρθρων 10 έως 14 καταβάλλεται εφάπαξ χρηματικό ποσό, που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ της μηνιαίας σύνταξης που θα δικαιούνταν να λάβουν, εάν δεν είχαν μεσολαβήσει οι μισθολογικές διατάξεις του ν. 4093/2012 και αυτής που πράγματι τους κατεβλήθη κατ' εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων σε συνδυασμό με τα οριζόμενα στο π.δ. 169/2007 (Α' 210). Το χρηματικό αυτό ποσό υπολογίζεται με αναφορά στα αντίστοιχα για κάθε κατηγορία συνταξιούχων χρονικά διαστήματα, που προβλέπονται στα άρθρα 10 έως 14 και μέχρι το χρονικό σημείο υπαγωγής τους στις διατάξεις του ν. 4387/2016. 2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται ο χρόνος, η διαδικασία, οι προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις κρατήσεις και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα, σχετικά με την καταβολή του χρηματικού ποσού της προηγούμενης παραγράφου. 3. Η καταβολή του ποσού της προηγούμενης παραγράφου δεν επηρεάζει, το ύψος της καταβαλλόμενης σύνταξης που έχει ληφθεί υπόψη για τον επανυπολογισμό και την αναπροσαρμογή που προβλέπεται στο άρθρο 14 του ν. 4387/2016 (Α' 85)». Κατ' εξουσιοδότηση της τελευταίας αυτής διάταξης εκδόθηκε η Κ.Υ.Α. 170285/0092/5.12.2018 «Καταβολή εφάπαξ χρηματικού ποσού στα πρόσωπα του άρθρου 15 του ν. 4575/2018» (Β' 5503/07.12.2018), στο άρθρο 1 της οποίας ορίστηκε: «1. Το χρηματικό ποσό που απορρέει από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4575/2018 για τους συνταξιούχους των κατηγοριών προσωπικού των άρθρων 10 έως και 14 του ανωτέρω νόμου καταβάλλεται εφάπαξ. 2. Το ανωτέρω ποσό καταβάλλεται στους συνταξιούχους των κατηγοριών που αναφέρονται στα άρθρα 10 έως 14 του ν. 4575/2018, και σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου, στα πρόσωπα στα οποία έχει μεταβιβαστεί ή θα μεταβιβαστεί η σύνταξη. 3. (...) 4. Το προαναφερόμενο ποσό υπολογίζεται με αναφορά στα αντίστοιχα για κάθε κατηγορία συνταξιούχων χρονικά διαστήματα, όπως αυτά ορίζονται στα ανωτέρω άρθρα, και μέχρι το χρονικό σημείο υπαγωγής τους στις διατάξεις του ν. 4387/2016». Από τον συνδυασμό των προαναφερόμενων διατάξεων προκύπτει ότι μετά τον ν. 4575/2018 και την κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 15

αυτού εκδοθείσα Κ.Υ.Α. 170285/0092/5.12.2018 (Β' 5503/7.12.2018), δεν υφίσταται παράνομη πράξη του Ελληνικού Δημοσίου που να θεμελιώνει δικαίωμα αποζημίωσης των συνταξιούχων ιατρών του Ε.Σ.Υ., ειδικώς για το ως άνω ορισθέν χρονικό διάστημα από 13.11.2014 έως και την υπαγωγή τους στον ν. 4387/2026 (12.5.2016), στο οποίο αντιστοιχεί η εφάπαξ καταβολή των δικαιούμενων διαφορών, αφού ήδη ρυθμίστηκε κατά τρόπο δεσμευτικό η κατά το μέρος αυτό ικανοποίηση όλων των σχετικών αξιώσεων, με την καταβολή του ποσού που αναλογεί στο εν λόγω διάστημα (ΕλΣυν Τέταρτο Τμ. 298/2025, πρβλ. Τέταρτο Τμ. 340, 769/2023, Έκτο Τμ. 1571, 1572/2022). Στο πλαίσιο αυτό, ενόψει της κατά τρόπο δεσμευτικό ρύθμισης των σχετικών διαφορών, μέσω της ικανοποίησης κατά το ως άνω μέρος όλων των δικαιούχων με ενιαίο τρόπο, και δοθέντος ότι η αξίωση για την καταβολή τόκων επιδικίας προϋποθέτει, ένεκα της παρεπόμενης φύσης της, την ύπαρξη κύριας οφειλής, δεν οφείλονται και, άρα, δεν συνυπολογίζονται τόκοι επί του καταβληθέντος, κατά τα ανωτέρω, ποσού (ΕλΣυν Τέταρτο Τμ. 298/2025, πρβλ. Τέταρτο Τμ. 1494/2023, 955/2024, πρβλ. και Ολ. 484/2018, 1975/2021).

10. Η Σύμβουλος Δέσποινα Τζούμα και οι Πάρεδροι Χρυσούλα Μιχαλάκη και Ελένη Ροζάκη διατύπωσαν την ακόλουθη μειοψηφούσα γνώμη: Από το άρθρο 15 του ν. 4575/2018 (Α' 192), σε συνδυασμό με τις ρυθμίσεις της 170285/0092/5.12.2018 Κ.Υ.Α. (Β' 5503) - στο άρθρο 4 της οποίας ορίζεται ότι «Σε περίπτωση που τα πρόσωπα του άρθρου 1 έχουν λάβει, σε εκτέλεση τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων, ποσά που αντιστοιχούν σε αυτά που θα λάμβαναν εάν δεν είχαν μεσολαβήσει οι μισθολογικές διατάξεις του ν. 4093/2012, τα σχετικά ποσά συμψηφίζονται με το εφάπαξ χρηματικό ποσό του ιδίου άρθρου, κατά το μέρος που αναφέρονται στο ίδιο χρονικό διάστημα, εξαιρουμένων των σχετικών επιδικασθέντων τόκων. Ο προαναφερόμενος συμψηφισμός θα λάβει χώρα και κατά την εκτέλεση σχετικών δικαστικών αποφάσεων που τυχόν εκδοθούν μετά την ημερομηνία εφάπαξ καταβολής του ανωτέρω χρηματικού ποσού, εφόσον αυτές αναφέρονται, εν όλω ή εν μέρει, στο ίδιο χρονικό διάστημα» - συνάγονται τα εξής: Από το γράμμα των προαναφερόμενων διατάξεων σε συνδυασμό με τον σκοπό τους, που κατά τούτο συνίσταται στη μη επέμβαση σε εκκρεμείς δίκες και στην προστασία των ένδικων αξιώσεων, σαφώς προκύπτει ότι με τις ρυθμίσεις αυτές συντελείται μία αφηρημένη νομοθετική αναγνώριση των σχετικών απαιτήσεων, χωρίς να επέρχεται με μόνη τη θέσπισή τους ανανέωση και κατάργηση των παλαιών ενοχών (βλ. 436 ΑΚ) και δη όσων έχουν ήδη αχθεί ενώπιον του Δικαστηρίου προς κρίση. Ήτοι οι εν λόγω ρυθμίσεις δεν επιδρούν καταλυτικά στο νόμο βάσιμο των σχετικών αξιώσεων, μη επαγόμενες αυτοθρόως την άρση της νομικής βάσης των επίδικων αγωγών κατ' άρθρο 105 του ΕισΝΑΚ [πρβλ. αντιθέτως άρθρο 26 του ν. 3205/2003 (Α' 297), ΕλΣυν Ολ. 148/2010, 513/2009, II Τμ. 2066/2014, ΣτΕ 3613, 2757/2013, πρβλ. επίσης άρθρο 33 παρ. 3 του ν. 4734/2020 και κ.υ.α. Φ.11321/37311/1610/13.10.2020, Β' 4536]. Η μόνη επίδραση των διατάξεων αυτών επί των εκκρεμών δικών εξαντλείται στην εξέταση του ουσία βασίμου της επίδικης αξίωσης, ήτοι εάν έχει χωρήσει ή όχι και σε ποιο βαθμό πραγματική καταβολή των ποσών αυτών και εάν κατά το ποσό της καταβολής έχει συντελεσθεί απόσβεση της σχετικής αξίωσης (βλ. 416 ΑΚ). Τούτο δε υπό το φως και των σχετικών αρχών του Συντάγματος και της

ΕΣΔΑ προς τον σκοπό διασφάλισης του δικαιώματος παροχής πλήρους και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας κατά τα άρθρα 20 παρ. 1 του Συντάγματος, 6 παρ. 1 και 13 της ΕΣΔΑ, καθώς και της αρχής της ορθής απονομής της δικαιοσύνης (βλ. αποφ. ΕΔΔΑ Zubac κατά Κροατίας της 5.4.2018, σκ. 98, Ευσταθίου κατά Ελλάδας της 27.7.2006, σκ. 26), με την άσκηση ενός άμεσου και αποτελεσματικού ένδικου βοηθήματος για την ικανοποίηση των περιουσιακών δικαιωμάτων που εμπíπτουν στο προστατευτικό πεδίο των άρθρων 17 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο εκ νέου προσφυγής του δικαιούχου στο δικαστήριο, με την έγερση νέας αγωγής στηριζόμενης πλέον στην παράβαση του άρθρου 15 του ν. 4575/2018 και των ορισθέντων με την 170285/0092/5.12.2018 Κ.Υ.Α., σε περίπτωση που οι σχετικές αξιώσεις του για το επίμαχο χρονικό διάστημα δεν έχουν αδικαιολογήτως ικανοποιηθεί, παρά τα προβλεπόμενα στις ως άνω νομοθετικές ρυθμίσεις, με συνέπεια την περαιτέρω καθυστέρηση και οικονομική επιβάρυνση του διαδίκου (βλ. αποφ. ΕΔΔΑ της 26.6.2012 «Κωσταδήμας κατά Ελλάδος», σκ. 25 και της 26.9.1996 «Μανουσάκης και λοιποί κατά Ελλάδας», σκ. 33). Επομένως, το Δικαστήριο πρέπει να προβεί στην έρευνα της ουσιαστικής βασιμότητας των επίδικων αξιώσεων, στον βαθμό που παραμένουν ενεργές και εφόσον δεν έχουν υποκύψει σε παραγραφή, εξετάζοντας εάν πράγματι έχει λάβει χώρα καταβολή των αναγνωρισθέντων από τον νομοθέτη ως οφειλόμενων ποσών, αφού κατά το ποσό και μόνο της καταβολής επέρχεται απόσβεση της οικείας αξίωσης (πρβλ. ΔΠΑ 6281, 5193/2021, 2282/2020). Η εξέταση δε της εν λόγω καταχρηστικής ένστασης καταβολής, που καλύπτεται κατ' αρχήν από το δεδικασμένο της εκδοθησόμενης απόφασης, κατ' άρθρο 303 του ν. 4700/2020, επιβάλλει την έρευνα των εγγράφων που αποδεικνύουν την καταβολή, ως στοιχείων του διοικητικού φακέλου κατ' άρθρο 248 του ν. 4700/2020, ελλείψει δε αυτού, την προσκόμιση των οικείων αποδεικτικών από τους διαδίκους κατ' άρθρο 243 του ν. 4700/2020, και σε αντίθετη περίπτωση την έκδοση απόφασης για συμπληρωματική απόδειξη, κατ' άρθρο 251 του ν. 4700/2020, προς μόρφωση πλήρους δικανικής πεποίθησης κατ' άρθρο 246 παρ. 2 του ίδιου νόμου (πρβλ. ΕλΣυν Τέταρτο Τμ. 957/2021 σκ. 252-254, 1218/2021 σκ. 38,39). Περαιτέρω, όσον αφορά το σκέλος των τόκων επιδικίας που αναλογούν στο οικείο κεφάλαιο, η παρεπόμενη αυτή αξίωση (πρβλ. ΑΠ 932/1995, 971/1998, ΣτΕ 963/1998, 3364/2003), η οποία εμπíπτει στο πεδίο της προστασίας της περιουσίας βάσει των άρθρων 17 παρ. 1 του Συντάγματος και του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, παραμένει ενεργή και, ως εκ τούτου, είναι επιδικαστέοι οι αναλογούντες τόκοι από τον χρόνο επίδοσης της αγωγής [ΑΕΔ 7/2011, βλ. και άρθρο 21 του του δ/τος της 26.6./10.7.1944 «Περί κώδικος των νόμων περί δικών του Δημοσίου» (Α' 139) και ήδη άρθρο 45 του ν. 4607/2019 (Α' 65), άρθρο 75 παρ. 2 του ν. 2717/1999 (Α' 97), όπως ισχύει, εφαρμοζομένου αναλόγως κατ' άρθρο 123 του π.δ/τος 1225/1981 και ήδη άρθρο 135 παρ. 2 του ν. 4700/2020] μέχρι τον χρόνο εξόφλησης της κύριας οφειλής, ήτοι έως την καταβολή του σχετικού ποσού (πρβλ. ΔΕφΑθ 42, 139, 2988/2021, 1599, 2952/2022, πρβλ. ακόμα ΣτΕ 1403/2022).

11. Με τον ν. 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας – Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού συστήματος (...) και άλλες

διατάξεις» (Α' 85), ο οποίος ισχύει από 12.5.2016 (άρθρο 122 αυτού), και την ίδρυση του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), θεσπίζεται ένα νέο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης για όλους τους απασχολούμενους του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, με ενιαίους κανόνες υπολογισμού των εισφορών και των παροχών, μέσω της θέσπισης του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης, το οποίο είναι ανεξάρτητο από την εθνική (χρηματοδοτούμενη από τον κρατικό προϋπολογισμό) σύνταξη και αθροίζεται με αυτήν. Προκειμένου δε να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος, προβλέπεται η άμεση εφαρμογή των νέων ενιαίων κανόνων υπολογισμού των συντάξεων και επί των ήδη συνταξιούχων του Δημοσίου, μέσω του επανυπολογισμού των συντάξεών τους κατά τους ορισμούς του άρθρου 14 του ν. 4387/2016, ενώ περαιτέρω στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου ορίστηκε ότι, μέχρι την 31.12.2018, οι ως άνω συντάξεις συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί κατά την 31.12.2014, σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες διατάξεις. Ειδικότερα, στο άρθρο 14 του εν λόγω νόμου, με τίτλο «Αναπροσαρμογή συντάξεων - προστασία καταβαλλόμενων συντάξεων», όπως ίσχυε κατά την αρχική του διατύπωση, ορίστηκε: «1.α. Σε εφαρμογή των ενιαίων κανόνων του Ε.Φ.Κ.Α. και των θεμελιωδών αρχών του άρθρου 1, οι ήδη καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, κύριες συντάξεις αναπροσαρμόζονται, σύμφωνα με τα άρθρα 7, 8, 13 και 14, βάσει των διατάξεων των επόμενων παραγράφων. β. Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους των καταβαλλόμενων, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, συντάξεων, για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνεται υπόψη ο συντάξιμος μισθός επί του οποίου κανονίστηκε η ήδη χορηγηθείσα σύνταξη, όπως αυτός είχε διαμορφωθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, με βάση τους κανόνες αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών του Δημοσίου, που ίσχυαν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της διάταξης αυτής. 2.α. Μέχρι την 31.12.2018, οι συντάξεις της προηγούμενης παραγράφου συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί κατά την 31.12.2014, σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες διατάξεις. (...)».

12. Με τη 1975/2021 απόφασή της η Ολομέλεια του Δικαστηρίου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 162 παρ. 1 του ν. 4700/2020, επί τεθέντος προδικαστικού ερωτήματος που ανέκυψε κατά την εκδίκαση από το Τέταρτο Τμήμα αγωγής πολιτικών συνταξιούχων, μεταξύ των οποίων και πρώην ιατροί του Ε.Σ.Υ., αποφάνθηκε ότι, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016, ως βάση υπολογισμού των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων κατά την 31.12.2014 νοούνται οι συντάξεις στο ύψος που ανέρχονταν κατά την ως άνω ημερομηνία, ανεξάρτητα από τη συνταγματικότητα των περικοπών που είχαν υποστεί, υπό την ισχύ δε του ν. 4387/2016, το ύψος των συντάξεων, με τον συνυπολογισμό των εν λόγω περικοπών, είναι συμβατό με υπερνομοθετικής ισχύος κανόνες, ανταποκρινόμενο και στις απαιτήσεις της εύλογης αναλογίας.

13. Ειδικότερα, έγινε δεκτό ότι με τις ρυθμίσεις του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 4387/2016 δεν γίνεται γνήσια παραπομπή στις ισχύουσες κατά την 31.12.2014 διατάξεις που καθόριζαν το ύψος των συντάξεων του Δημοσίου, ανεξαρτήτως της

συνταγματικότητάς τους ή μη, αλλά με αυτές συντελείται νέα εφεξής πρωτογενής ρύθμιση ως προς τον υπολογισμό των συντάξεων, χωρίς πάντως να τίγονται παρελθούσες απαιτήσεις των συνταξιούχων από τυχόν αντισυνταγματικές περικοπές. Με τη ρύθμιση δε αυτή ενσωματώνεται, ως αριθμητικό μέγεθος, το ύψος στο οποίο αυτές ανέρχονταν κατά την ως άνω ημερομηνία, μετά την εφαρμογή της γενικής συνταξιοδοτικής νομοθεσίας και των ποσοστιαίων μειώσεων που προβλέφθηκαν διαδοχικώς, μεταξύ άλλων, και με τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 10 του ν. 4024/2011, 1 παρ. 1 του ν. 4051/2012 και των υποπαραγράφων Β3 και Β4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. Οι διατάξεις, άλλωστε, αυτές, ανεξαρτήτως της αντίθεσής τους ή μη σε υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνες, στον βαθμό που δεν είχε κηρυχθεί η αντισυνταγματικότητά τους από το ΑΕΔ, κατ' άρθρο 100 παρ. 4 του Συντάγματος, και δεν είχαν καθ' οιονδήποτε καταργηθεί, ήταν εν ισχύι και πράγματι καθόριζαν το ύψος των συντάξεων κατά την ως άνω ημερομηνία. Η ερμηνεία αυτή υποστηρίζεται και από τον σκοπό του Νομοθέτη, όπως αυτός αποτυπώνεται στο γενικό μέρος της οικείας αιτιολογικής έκθεσης, κατά την οποία γίνεται ανακαθορισμός, κατ' επιταγή των αρχών της συμμετοχικής δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης των γενεών, των συντάξεων των ήδη συνταξιούχων «με αναφορά στο νέο, ενιαίο τρόπο υπολογισμού της κύριας και επικουρικής σύνταξης για παλαιούς και νέους ασφαλισμένους», ενώ παράλληλα εξασφαλίζεται «πλήρης προστασία των κύριων συντάξεων, με πρόβλεψη προσωπικής διαφοράς». Στο ίδιο πλαίσιο, με την αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου 14 του οικείου νόμου η επίκληση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ως λόγου διατήρησης του ύψους των συντάξεων των παλαιών συνταξιούχων σ' εκείνο στο οποίο αυτές πράγματι ανέρχονταν στις 31.12.2014, κατ' εφαρμογή των τότε ισχυουσών διατάξεων, έχει την έννοια ότι ο Νομοθέτης θέλησε, και μετά την αναδιάρθρωση του δημόσιου ασφαλιστικού συστήματος με τη σύσταση ενός εθνικού ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού κεφαλαίου, να συνεχίσει να επιρρίπτει το ίδιο δημοσιονομικό βάρος στις συντάξεις του Δημοσίου, χωρίς να επέρχονται σ' αυτές άμεσα περαιτέρω μειώσεις εξαιτίας της ένταξής τους στο νέο εθνικό δημόσιο ασφαλιστικό σύστημα (βλ. σκέψη 68).

14. Κατά την κρίση της Ολομέλειας, ο νομοθέτης, στο πλαίσιο θέσπισης από αυτόν εθνικού συνταξιοδοτικού συστήματος, δύναται κατ' αρχήν να προβεί και σε εφεξής επανυπολογισμό των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων, προκειμένου να ισχύσουν ενιαίοι κανόνες για παλαιούς και νέους συνταξιούχους εντός του ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών, κατ' επίκληση των αρχών της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, της διαγενεακής ισότητας και αλληλεγγύης, με απώτερο στόχο τη σύμμετρη συμμετοχή και των παλαιών συνταξιούχων στη μακροχρόνια απόδοση και αειφορία του εθνικού συνταξιοδοτικού κεφαλαίου (βλ. σκέψη 69).

15. Περαιτέρω, σε ό,τι αφορά την τήρηση ή μη της συνταγματικής αρχής της εύλογης αναλογίας, η Ολομέλεια με τη 1975/2021 απόφασή της έκρινε ότι τα σχετικά κριτήρια (βλ. σκέψη 34) πρέπει να εκτιμώνται συνολικά κατά τη διαμόρφωση του ύψους των συντάξεων και, αναλόγως του πλαισίου στο οποίο λαμβάνονται τα μέτρα επί των συνταξιοδοτικών παροχών, κάποια εξ αυτών να προσλαμβάνουν βαρύνουσα

αξία σε σχέση με άλλα, επιβάλλοντας μία διαφορετικού τύπου στάθμιση και εσωτερική ιεράρχηση αυτών, προκειμένου να εξισορροπηθούν οι νόμιμες προσδοκίες των δικαιούχων με τη δημοσιονομική βιωσιμότητα κατά τη διανομή των δημοσίων πόρων (βλ. σκέψη 70).

16. Ειδικότερα, αναλόγως του δημοσιονομικού περιβάλλοντος, ήτοι είτε των γενικών αντοχών του κρατικού προϋπολογισμού, στον βαθμό που οι συντάξεις του ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος των δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών βαρύνουν ευθέως αυτόν, είτε του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου που έχει αναδεχθεί το σχετικό βάρος, με παράλληλη πάντως διατήρηση της υποχρέωσης του Δημοσίου ως εγγυητή αυτών, το κριτήριο αναφορικά με τα τρέχοντα δημοσιονομικά και εισοδηματικά δεδομένα, δύναται να έχει βαρύνουσα σημασία αμβλύνοντας την ένταση των λοιπών κριτηρίων, δικαιολογώντας ακόμη και την επιβολή σωρευτικών βαρών επί των συντάξεων, εφόσον τούτο παρίσταται απολύτως αναγκαίο για την περίσωση του συνταξιοδοτικού συστήματος, ως μηχανισμού διαχείρισεως εισφορών, κατανομής βαρών και διανομής των πεπερασμένων δημοσίων ασφαλιστικών πόρων (βλ. σκέψη 71).

17. Κατά τις παραδοχές της Ολομέλειας, η ίδια η σύσταση του ΕΦΚΑ και πλέον e-ΕΦΚΑ, ως εθνικού συνταξιοδοτικού φορέα, συνιστά θεσμική μεταρρύθμιση που οργανώνεται στην πλέον ευρεία εθνική, διαταμειακή, διεπαγγελματική και διαγενεακή βάση αναδιανομής και αλληλεγγύης, αποσκοπεί δε στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του εθνικού συνταξιοδοτικού συστήματος με ένα εύλογο ποσοστό αποταμίευσης για τις επόμενες γενεές, που επιβάλλει μία δίκαιη κατά την αντίληψη του Νομοθέτη συμμετοχή των ενεργών ασφαλισμένων, των νέων συνταξιούχων αλλά και των παλαιών συνταξιούχων του ειδικού καθεστώτος του Δημοσίου για την άμεση αντιμετώπιση χρόνιων διαρθρωτικών προβλημάτων που διακυβεύουν την ευρύτερη δημοσιονομική βιωσιμότητα της Χώρας (βλ. συναφώς τις επισημάνσεις στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4387/2016 και ιδίως ως προς τη σοβαρή και διαρκή επιδείνωση της αναλογίας εργαζομένων/συνταξιούχων, λόγω του οξυμένου δημογραφικού προβλήματος της χώρας, τη διαρκή μείωση των θέσεων απασχολήσεως και αύξηση των θέσεων μερικής απασχολήσεως λόγω της υψηλής ανεργίας, δραστική μείωση των αποδοχών, υφιστάμενες παθογένειες του συστήματος κ.λπ.). Κατ' αρχήν, επομένως, μπορεί να δικαιολογήσει τη διατήρηση των οικείων περικοπών. Και τούτο, διότι στον βαθμό που το ενεργό εισόδημα των μισθωτών του Δημοσίου και εν συνόλω του ενεργού πληθυσμού θεωρείται αιτιολογημένα ότι έχει εξαντλήσει τις δυνατότητες συμβολής του στη βιωσιμότητα του εθνικού συνταξιοδοτικού συστήματος, η επίρριψη του σχετικού βάρους και στους παλαιούς συνταξιούχους, ως μέτρο διόρθωσης και εξισορρόπησης του συστήματος διανομής των παροχών με διαρθρωτικό και όχι αμιγώς δημοσιονομικό πρόσημο, δεν ισοδυναμεί με επιβολή αδικαιολόγητων μονομερών βαρών επί των συντάξεων, ενώ ακόμη τηρείται ο οφειλόμενος σεβασμός στις αρχές της αναλογικής ισότητας ενώπιον του νόμου και των δημοσίων βαρών (βλ. σκ. 72).

18. Ενόψει αυτών, κατά τα κριθέντα από την 1975/2021 απόφαση της Ολομέλειας, επειδή τα επίμαχα συνταξιοδοτικά βάρη είχαν ήδη επιβληθεί επί του ύψους των συντάξεων, όπως αυτές είχαν απονεμηθεί υπό το τελευταίο διαφανές

σύστημα αναφοράς του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, οι δε παλαιοί συνταξιούχοι διατηρούν για το επίδικο χρονικό διάστημα την προσωπική διαφορά, που προκύπτει μεταξύ του παλαιού υπολογισμού των συντάξεων και του νέου, η κατ' αρχήν τυπική αναλογία της σύνταξης με τις αποδοχές ενέργειας προκύπτει κατά τρόπο άμεσο από το ίδιο το σύστημα, αφού η σύνταξη υπολογίζεται ως ποσοστό επί των αποδοχών εξόδου του δικαιούχου (άρθρα 9 και 34 του οικείου Κώδικα) και οι οικείες περικοπές ως ποσοστό επί του ύψους των συντάξεων, με προοδευτικό συντελεστή, εκκινώντας από σύνταξη 1.000 ευρώ και άνω. Περαιτέρω, οι επίδικες περικοπές, σωρευτικά θεωρούμενες και συμποσούμενες με την εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων και όλες τις άλλες προηγηθείσες περικοπές από το έτος 2010, επιφέρουν μεν σημαντική απομάκρυνση από τις αποδοχές ενέργειας, στις οποίες δεν επιβάλλονται αντίστοιχου ύψους βάρη, πλην συναφή μέτρα περικοπών έχουν ληφθεί και επί των τρεχουσών αποδοχών ενέργειας, οι οποίες, κατά τα ανωτέρω, αποτελούν τη συρρικνωμένη λόγω του δημογραφικού προβλήματος πηγή άντλησης των εισφορών στο πλαίσιο της συνήθους διαγενεακής αναδιανομής (από τους ενεργούς στους συνταξιούχους/pay as you go system) και, κατά τούτο, η δημοσιονομική τους αντιμετώπιση δικαιολογημένα διαφοροποιείται ουσιωδώς από την αντίστοιχη του εισοδήματος των συνταξιούχων, με συνέπεια, ενόψει των δεδομένων υπό τα οποία κρίνει το Δικαστήριο, να μη διαπιστώνεται κατάδηλη και αδικαιολόγητη απόκλιση από το τρέχον ενεργό εισόδημα των αντίστοιχων κατηγοριών δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, ούτε ανατροπή της ιεραρχικής κλιμάκωσης αποδοχών – συντάξεων. Οι εν λόγω, άλλωστε, περικοπές επιβάλλονται σε συντάξεις μεσαίες και υψηλές, χωρίς να αποτελεί μέτρο για την επιβολή τους το κατώτατο όριο της αξιοπρεπούς διαβίωσης (βλ. σκέψη 73).

19. Με βάση τις ανωτέρω παραδοχές της 1975/2021 απόφασης της Ολομέλειας, το Τμήμα κρίνει ότι, αν και η Ολομέλεια, με βάση το τεθέν προδικαστικό ερώτημα, δεν αναφέρθηκε ειδικώς στη μειωτική αναπροσαρμογή των συντάξιμων αποδοχών κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα και των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 12 (α) του ν. 4151/2013, σε συνδυασμό με τις μειώσεις στο ειδικό μισθολόγιο, μεταξύ άλλων, των ιατρών Ε.Σ.Υ., βάσει των διατάξεων της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, πάντως οι τελευταίες αυτές διατάξεις καταλαμβάνονται αναγκαίως από την εμβέλεια των ανωτέρω κρίσεων της και εν τέλει του συμπεράσματος στο οποίο κατέληξε περί της έννοιας και της μη αντίθεσης των ρυθμίσεων του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 4387/2016 σε υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνες και αρχές. Ειδικότερα, η παραδοχή ότι με τις ρυθμίσεις του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 4387/2016 συντελείται νέα εφεξής πρωτογενής ρύθμιση ως προς τον υπολογισμό των συντάξεων, σύμφωνα με την οποία ενσωματώνεται, ως αριθμητικό μέγεθος, το ύψος στο οποίο αυτές ανέρχονταν κατά την ως άνω ημερομηνία (31.12.2014), μετά την εφαρμογή της γενικής συνταξιοδοτικής νομοθεσίας και των ποσοστιαίων μειώσεων που προβλέφθηκαν διαδοχικώς, μεταξύ άλλων, και με τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 10 του ν. 4024/2011, 1 παρ. 1 του ν. 4051/2012 και των υποπαραγράφων Β3 και Β4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, κατά νομική αναγκαιότητα καταλαμβάνει και την ως άνω ισχύουσα, κατά την ορισθείσα ημερομηνία (31.12.2014), περίπτωση 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της

παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 και συναφώς, τη βάσει αυτής μειωτική αναπροσαρμογή των συντάξιμων αποδοχών των συνταξιούχων ιατρών Ε.Σ.Υ.. Και τούτο, διότι η συμπερίληψη των σχετικών μειώσεων στη βάση υπολογισμού του συντάξεων απορρέει ευθέως από την επίμαχη ρύθμιση, η οποία παραπέμπει στις εν γένει ισχύουσες διατάξεις κατά την 31.12.2014, όπως αυτή ερμηνεύτηκε, με αντίστοιχη ευρύτητα, από την Ολομέλεια και συνιστά το πρώτο βασικό και αναγκαίο μέγεθος για τον σχετικό υπολογισμό, προ κρατήσεων, των συντάξεων (ακαθάριστο ποσό συντάξεων συγκροτούμενο, όπως παγίως αποτυπώνεται και στα εκκαθαριστικά σημειώματα συντάξεων, από τον βασικό μισθό, ΕΟΒ, κατά περίπτωση, και επίδομα εξομάλυνσης, μείον τις μειώσεις των ν. 4024/11, 4051/12 και 4093/12), άνευ του οποίου καθίσταται ανεφάρμοστη η διάταξη του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 4387/2016, μεταξύ άλλων, για τους συνταξιούχους ιατρούς Ε.Σ.Υ., ιδιότητα την οποία έφεραν και ορισμένοι εκ των εναγόντων επί της υπόθεσης στην οποία αποφάνθηκε η Ολομέλεια ως προς το ανωτέρω τεθέν προδικαστικό ερώτημα (πρβλ. και τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 4575/2018 περί της καταβολής του προβλεπόμενου εφάπαξ ποσού λόγω των μειώσεων της υποπαρ. Γ.1 της παρ. Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 με χρονικό όριο την υπαγωγή των συνταξιούχων στον ν. 4387/2016, καθώς και περί της μη επίδρασης της εν λόγω καταβολής στις ρυθμίσεις του άρθρου 14 του ν. 4387/2016). Άλλωστε η Ολομέλεια έκρινε γενικώς το σύστημα υπολογισμού των συντάξεων βάσει του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 4387/2016, παραπέμποντας στην εφαρμοστέα γενική συνταξιοδοτική νομοθεσία και προβαίνοντας σε ενδεικτική αναφορά των ως άνω ποσοστιαίων μειώσεων επί των συντάξεων, επισημαίνοντας περαιτέρω ότι οι σχετικές διατάξεις, στον βαθμό που δεν είχε κηρυχθεί η αντισυνταγματικότητά τους από το ΑΕΔ, κατ' άρθρο 100 παρ. 4 του Συντάγματος, και δεν είχαν καθ' οιονδήποτε καταργηθεί, ήταν εν ισχύ και πράγματι καθόριζαν το ύψος των συντάξεων κατά την ως άνω ημερομηνία, επισήμανση η οποία ισχύει ομοίως και για την περίπτωση 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. Η αναγκαία συμπερίληψη δε των διατάξεων αυτών στο πλαίσιο της συνεκτικότητας της σχετικής ρύθμισης και της εξυπηρέτησης του σκοπού της θέσπισης του συστήματος του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 4387/2016 επιβεβαιώνεται και από τις λοιπές ως άνω αναφορές της Ολομέλειας, όπως, μεταξύ άλλων, στη μέσω της σύστασης του ΕΦΚΑ θεσμική μεταρρύθμιση που οργανώνεται στην πλέον ευρεία εθνική, διαταμειακή, διεπαγγελματική και διαγενεακή βάση αναδιανομής και αλληλεγγύης, στη φύση, τα χαρακτηριστικά και τους σκοπούς αυτής σε σχέση με τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του εθνικού συνταξιοδοτικού συστήματος, στη βούληση του νομοθέτη να προβεί σε εφεξής επανυπολογισμό των καταβαλλόμενων συντάξεων, ώστε να ισχύουν ενιαίοι κανόνες για παλαιούς και νέους συνταξιούχους, συνεχίζοντας να επιρρίπτει το ίδιο δημοσιονομικό βάρος στις καταβαλλόμενες συντάξεις του Δημοσίου, στην εξάντληση των δυνατοτήτων συμβολής του ενεργού πληθυσμού στη βιωσιμότητα του εθνικού συνταξιοδοτικού συστήματος, στην ανάγκη επίρριψης του σχετικού βάρους και στους παλαιούς συνταξιούχους και στη μη διαπίστωση κατάδηλης απόκλισης των ως άνω συντάξεων από το τρέχον ενεργό εισόδημα των αντίστοιχων κατηγοριών δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων ούτε

ανατροπής της ιεραρχικής κλιμάκωσης αποδοχών-συντάξεων (ΕλΣυν Τέταρτο Τμήμα 298/2025).

20. Κατόπιν αυτών, ενόψει των παραπάνω κρίσεων της 1975/2021 απόφασης της Ολομέλειας και της, κατά τα ανωτέρω, πρωτογενούς ρύθμισης υπολογισμού των συντάξεων με τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 4387/2016, αξιώσεις ερειδόμενες στη μειωτική αναπροσαρμογή των συντάξεων λόγω της εφαρμογής των διατάξεων, μεταξύ άλλων, της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, δεν μπορούν να εκτείνονται σε χρόνο μεταγενέστερο της έναρξης ισχύος του ν. 4387/2016 (ΕλΣυν Τέταρτο Τμήμα 298/2025).

21. Η Σύμβουλος Δέσποινα Τζούμα και οι Πάρεδροι Χρυσούλα Μιχαλάκη και Ελένη Ροζάκη διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη όσον αφορά τη νομιμότητα των ερειδόμενων στις διατάξεις της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 αξιώσεων υπό το καθεστώς ισχύος του ν. 4387/2016: **i)** Στο πλαίσιο του ειδικού υπηρεσιακού και συνταξιοδοτικού καθεστώτος που έχει επιφυλάξει διαχρονικά ο συνταγματικός νομοθέτης για τους δημοσίους λειτουργούς και υπαλλήλους (βλ. ΕλΣυν Ολ. 504/2021, 2020/2020, 1388, 1277, 32/2018, 244/2017), ο μισθός που καταβάλλεται σ' αυτούς δεν συνιστά αντάλλαγμα για ορισμένη εργασία, όπως στην περίπτωση της ιδιωτικού δικαίου εργασιακής σχέσης, αλλά παροχή προσαρμοσμένη στην ειδική λειτουργική σχέση που τους συνδέει με το Κράτος (ΕλΣυν Ολ. 2020/2020 σκ. 124 και 125, 1277/2018, 32/2018, 244/2017). Ειδικότερα, όσον αφορά τους ιατρούς του Ε.Σ.Υ., η αρχή της ιδιαίτερης μισθολογικής μεταχείρισης αυτών απορρέει εμμέσως από την κατά το Σύνταγμα (άρθρο 21 παρ. 3) υποχρέωση του Κράτους για την παροχή υπηρεσιών υγείας υψηλού επιπέδου προς όλους τους πολίτες, την οποία υλοποιούν κατ' εξοχήν οι ιατροί του Ε.Σ.Υ., και εγγυάται τη διαμόρφωση του ύψους των αποδοχών τους με κριτήρια συναπτόμενα όχι μόνο προς τον βαθμό και τα καθήκοντα της θέσης τους, αλλά και προς τις ιδιαίτερες συνθήκες άσκησης και την επικινδυνότητα του επαγγέλματός τους, ώστε οι αποδοχές τους να είναι επαρκείς για αξιοπρεπή διαβίωση και ανάλογες της σημασίας της αποστολής τους, συγχρόνως δε για να αποτρέπεται η εξωϋπηρεσιακή τους απασχόληση, καθώς και οι συνδεδόμενοι με την άσκηση των καθηκόντων τους αυξημένοι κίνδυνοι διαφθοράς (βλ. ΣτΕ Ολ. 1408/2022, 431/2018). **ii)** Σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στη σκέψη 4 της παρούσας, από τις συνταγματικές διατάξεις για το ως άνω ειδικό υπηρεσιακό και συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων και τις θεσμικές εγγυήσεις που το περιβάλλουν συνάγεται ότι το ύψος της σύνταξης επιβάλλεται, κατ' αρχήν, να τελεί σε εύλογη αναλογία, δηλαδή σε εύλογη ποσοτική σχέση, προς τις αποδοχές ενεργείας, αναλόγως των ιδιαίτερων υπηρεσιακών συνθηκών εκάστης κατηγορίας, εξασφαλίζοντας για τους δικαιούχους μετά τον τερματισμό της ενεργού υπηρεσίας αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης, ανάλογες της θέσης, των καθηκόντων, του χρόνου υπηρεσίας και της υπηρεσιακής τους εξέλιξης (βλ. σχετικά τη νομοθετική αποτύπωση της αρχής αυτής στα άρθρα 10 και 41 του β.δ/τος της 31ης Οκτωβρίου 1935, στα άρθρα 9 και 34 των διαδοχικά ισχυσάντων Συνταξιοδοτικών Κωδίκων του α.ν. 1854/1951, του π.δ/τος 1041/1979, του π.δ/τος 166/2000, Α' 153 και του π.δ/τος

169/2007, Α' 210, που ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο, βλ. Ειδ. Δικ. άρθρ. 88 παρ. 2 του Συντάγματος 1-4/2018, ΕλΣυν Ολ. 1975, 504/2021, 2020/2020, 137/2019, 1277, 32 /2018, 244/2017, ΕλΣυν Ολ. Πρακτ. 1ης Ειδ. Συν/σης της 20.4.2016, 9ης Γεν. Συν/σης της 27.5.2015). Ειδικότερα, η αρχή της εύλογης αναλογίας σύνταξης και αποδοχών ενεργείας επιβάλλει, πλην άλλων: (α) την τήρηση μίας εύλογης κατ' αρχήν θετικής αναλογίας μεταξύ αποδοχών ενεργείας και συντάξεων, (β) τη μη διατάραξη της εύλογης αυτής σχέσης με τη λήψη μονομερών μέτρων επί των συντάξεων, όπως π.χ. με την επιβολή βαρών που την ανατρέπουν, δυσανάλογα μεγαλύτερων σε σχέση με τα επιβαλλόμενα στις αποδοχές ενεργείας, χωρίς συνάρτηση με τη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος), (γ) την επιβολή βαρών κατά τρόπο συμβατό με τη λειτουργία της σύνταξης, λαμβάνοντας υπ' όψη την κλιμάκωση των συντάξεων ανάλογα με το καθεστώς κάθε κατηγορίας, δηλαδή τη σημασία του λειτουργήματος ή της υπηρεσίας, την ευθύνη που συνεπάγεται, τις υπηρεσιακές συνθήκες, τη θέση των δικαιούχων στην ιεραρχία, ενόψει και της αρχής της αξιοκρατίας, καθώς και με τη διάρκεια της απασχόλησης, (δ) τη λήψη υπόψη για τον προσδιορισμό του ύψους της σύνταξης, σε περίπτωση περικοπής της λόγω δυσμενών δημοσιονομικών συνθηκών, των αποδοχών ενεργείας και όχι του κατώτατου ορίου προστασίας του ελάχιστου επιπέδου αξιοπρεπούς διαβίωσης, κατ' άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος, ώστε το βιοτικό επίπεδο των συνταξιούχων να μην αφίσταται ουσιωδώς από εκείνο που είχαν εξασφαλίσει κατά το τέλος του ενεργού υπηρεσιακού τους βίου και της καταληκτικής υπηρεσιακής και μισθολογικής τους εξέλιξης, (ε) την ειδική αιτιολόγηση του καθορισμού του ύψους των συντάξεων των εξελθόντων της υπηρεσίας σε σχέση με τους τρέχοντες μισθούς των αντίστοιχων εν ενεργεία δημοσίων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών και (στ) την ειδική αιτιολόγηση του ύψους των μισθών και των συντάξεων σε σχέση με τρέχοντα δημοσιονομικά και οικονομικά δεδομένα (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1975/2021, 1277/2018). **iii)** Οι προπαρατεθείσες διατάξεις της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, με τις οποίες θεσπίστηκαν οι ως άνω μειώσεις των αποδοχών των ιατρών του Ε.Σ.Υ., κρίθηκαν, αρχικώς με την 7412/2015 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως αντικείμενες σε υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις (άρθρα 4 παρ. 5 και 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος), με συνέπεια να καθίσταται ανίσχυρη η ερειδόμενη στις διατάξεις αυτές, κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (π.δ. 169/2007, Α' 210), μειωτική αναπροσαρμογή των συντάξιμων αποδοχών του οικείου κλάδου λειτουργών (βλ. σκέψη 7 της παρούσας). Ακολούθως, με την 431/2018 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας οι ίδιες διατάξεις κρίθηκαν ως αντικείμενες και στο άρθρο 21 παρ. 3 του Συντάγματος και την, εμμέσως απορρέουσα από αυτό, αρχή της ιδιαίτερης μισθολογικής μεταχείρισης των ιατρών του Ε.Σ.Υ., καθώς και στη συνταγματική αρχή της ισότητας υπό την δεύτερη όψη της, δηλαδή της υποχρέωσης του νομοθέτη να μεταχειρίζεται κατά διαφορετικό τρόπο τις άνισες καταστάσεις. Περαιτέρω, στο πλαίσιο θεσμοθέτησης εξ υπαρχής νέου ειδικού μισθολογίου για τους ιατρούς του Ε.Σ.Υ., με τις διατάξεις των άρθρων 138-140 του ν. 4472/2017 αναμορφώθηκε το ειδικό μισθολόγιο αυτών, αναδρομικά από 1.1.2017 (βλ. άρθρο 162). Ωστόσο, με την 1408/2022 απόφαση της Ολομέλειας

του Συμβουλίου της Επικρατείας, επιληφθείσας κατόπιν πράξης της Επιτροπής του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3900/2010, κρίθηκε ότι οι τελευταίες αυτές διατάξεις αντίκεινται στο άρθρο 21 παρ. 3 του Συντάγματος και στην απορρέουσα από αυτό αρχή της ιδιαίτερης μισθολογικής μεταχείρισης των ιατρών του Ε.Σ.Υ., καθώς και στην αρχή της αναλογικότητας και της ισότητας στα δημόσια βάρη (πρβλ. ΑΠ Ολ. 2/2024). Επίσης, με την ίδια απόφαση έγιναν δεκτά τα εξής: «Δεδομένου δε ότι και οι διατάξεις του ν. 4093/2012, οι οποίες ίσχυαν πριν τον ν. 4472/2017 και με τις οποίες είχαν μειωθεί οι αποδοχές των ιατρών του Ε.Σ.Υ., έχουν κριθεί, με την 431/2018 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, επίσης, ως αντικείμενες στις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις και αρχές και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να εφαρμοστούν για τον προσδιορισμό των αποδοχών των ανωτέρω δημοσίων λειτουργών, η, κατά τα ανωτέρω, διάγνωση της αντισυνταγματικότητας των διατάξεων του ν. 4472/2017 έχει ως συνέπεια την αναβίωση των ειδικών μισθολογικών ρυθμίσεων για τους ιατρούς του Ε.Σ.Υ., όπως αυτές ίσχυαν πριν από την τροποποίησή τους με τις αντισυνταγματικές διατάξεις του ν. 4093/2012, δηλαδή πριν την 1.8.2012 (βλ. άρθρα 43-45 του ν. 3205/2003, όπως, μετά από τροποποιήσεις, ίσχυαν πριν την 1.8.2012, πρβλ. ΣτΕ 1126/2016 Ολομ.). Οίκοθεν νοείται ότι ο νομοθέτης και η, κατ' εξουσιοδότηση αυτού, κανονιστικώς δρώσα διοίκηση διατηρούν την ευχέρεια να προβούν στην κατάρτιση νέου «ειδικού» μισθολογίου για τους ιατρούς του Ε.Σ.Υ., λαμβάνοντας υπόψη την απορρέουσα από το άρθρο 21 παρ. 3 του Συντάγματος αρχή της ιδιαίτερης μισθολογικής μεταχειρίσεώς τους, ούτως ώστε οι αποδοχές τους να είναι ανάλογες με το λειτούργημά τους» (βλ. ήδη άρθρ. 54 επ. ν. 4999/2022, Α' 225). **iv)** Με τη 1975/2021 απόφασή της η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποφάνθηκε ως ανωτέρω (βλ. σκέψεις 12-18 της παρούσας) επί του τεθέντος ενώπιόν της ζητήματος που ανέκυψε από την άσκηση αποζημιωτικής αγωγής με αντικείμενο την καταβολή διαφορών συντάξεων λόγω των περικοπών των κύριων συντάξεων των εναγόντων κατ' εφαρμογή, μεταξύ άλλων, των διατάξεων του άρθρου 1 του ν. 4024/2011, του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 4051/2013 και των υποπαραγράφων Β.3 και Β.4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. Οι σχετικές κρίσεις της Ολομέλειας αφορούν, ως εκ της σαφούς οριοθέτησης του παραπεμφθέντος προς επίλυση με την 957/2021 απόφαση του Τετάρτου Τμήματος οικείου ζητήματος, τις ως άνω περικοπές που επιβλήθηκαν στο σύνολο των ήδη κανονισθεισών συντάξεων του Δημοσίου, οι αξιώσεις από την εφαρμογή των οποίων, όπως έγινε δεκτό (ΕλΣυν Ολ. 1975/2021 σκ. 97 – 104), υπόκεινται στη διετή παραγραφή των άρθρων 90 παρ. 5 του ν. 2362/1995 και 140 παρ. 5 του ν. 4270/2020, χωρίς να καταλαμβάνουν εν γένει τις ισχύουσες κατά την 31.12.2014 συνταξιοδοτικού χαρακτήρα διατάξεις, λαμβανομένου άλλωστε υπόψη ότι, όσον αφορά την Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ), η οποία συνέχισε και υπό την ισχύ του ν. 4387/2016 να παρακρατείται από τις συντάξεις του Δημοσίου, με την 504/2021 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιβεβαιώθηκαν οι κρίσεις των 244/2017 και 32/2018 αποφάσεών της περί αντισυνταγματικότητας της παρακράτησης της εν λόγω εισφοράς κατ' άρθρα 38 του ν. 3863/2010 και 11 του ν. 3865/2010, όπως τροποποιήθηκαν διαδοχικώς, και για το χρονικό διάστημα από τη θέση σε ισχύ του ν. 4387/2016 έως και τις 31.12.2018, κατά

το οποίο αυτή διετίθετο προεχόντως υπέρ των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (βλ. και ΕλΣυν Ολ. 1821/2021). Βάσει των ανωτέρω εκτεθέντων, με την 1975/2021 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου δεν έχει κριθεί το - μη συναρτώμενο με τις αγωγικές αξιώσεις και με το υποβληθέν σχετικό προδικαστικό ερώτημα - διακριτό ζήτημα της ενσωμάτωσης ή μη των μειώσεων δυνάμει της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 στη βάση υπολογισμού της σύνταξης των ιατρών Ε.Σ.Υ. από τη σύσταση του ΕΦΚΑ (12.6.2016) κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 παρ. 2.α του ν. 4387/2016. Τούτο, διότι οι εν λόγω μειώσεις δεν συνιστούν οριζόντιου χαρακτήρα περικοπές επί των ήδη κανονισθεισών συντάξεων των συνταξιούχων του Δημοσίου, όπως οι προεκτεθείσες για τις οποίες αποφάνθηκε η Ολομέλεια, αλλά συνάπτονται ευθέως με τις συντάξιμες αποδοχές των προσώπων που υπάγονται στο οικείο ειδικό μισθολόγιο, αναγόμενες στη διάπλαση του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος (διαφορές από τον κανονισμό ή την αναπροσαρμογή της σύνταξης), οι αξιώσεις από την επιβολή οποίων (μειώσεων) υπόκεινται στη γενική πενταετή παραγραφή των άρθρων 90 παρ. 1 του ν. 2362/1995 και 140 παρ. 1 του ν. 4270/2014 (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1975/2021 σκ. 97). Δοθέντος δε ότι στο πλαίσιο του ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, το οποίο διατηρεί την αυτοτέλειά του εντός του νέου εθνικού φορέα (ε-ΕΦΚΑ), η σύνταξη για την εν λόγω κατηγορία συνταξιούχων αποτελεί συνέχεια του μισθού ενεργείας ως εγγενές στοιχείο του (ΕλΣυν Ολ. 2020/2020 σκέψη 118, βλ. και σκέψη 4 της παρούσας), ενώ κατά τον έλεγχο τήρησης της συνταγματικής θεσμικής εγγύησης της εύλογης αναλογίας της σύνταξης προς τις αποδοχές ενεργείας λαμβάνονται υπόψη, πλην άλλων, οι τρέχουσες αποδοχές των αντίστοιχων εν ενεργεία δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1975/2021 σκ. 34, 1277/2018 σκ. 14), επιβάλλεται να εξετασθεί εάν με την εφαρμογή των μειώσεων της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 στη βάση υπολογισμού της σύνταξης των ιατρών Ε.Σ.Υ. υπό την ισχύ του ν. 4387/2016 διασφαλίζεται η αρχή της εύλογης αναλογίας σύνταξης και αποδοχών ενεργείας (ΕλΣυν Ολ. 2020/2020 σκέψεις 145 επ.) και δεν θίγεται ο πυρήνας των συνταγματικών διατάξεων που κατοχυρώνουν το ως άνω ειδικό μισθολόγιο. Και τούτο, ενόψει και των νέων μισθολογικών δεδομένων που έχουν διαμορφωθεί για τους ιατρούς του Ε.Σ.Υ. (βλ. ήδη άρθρ. 54 επ. ν. 4999/2022) και κατόπιν συνεκτίμησης της διαγνωσθείσας αντισυνταγματικότητας των επίμαχων μισθολογικών διατάξεων που αφορούν τους ιατρούς του Ε.Σ.Υ. (βλ. ΕλΣυν Ολ. 7412/2015 και ΣτΕ Ολ. 431/2018, 1408/2022) σε συνδυασμό με την παραδοχή της 1975/2021 απόφασης της Ολομέλειας ότι υπό την ισχύ του ν. 4387/2016 το ύψος των συντάξεων, με τον συνυπολογισμό των περικοπών των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 10 του ν. 4024/2011, 1 παρ. 1 του ν. 4051/2012 και των υποπαραγράφων Β3 και Β4 της παραγράφου Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, είναι συμβατό με υπερνομοθετικής ισχύος κανόνες, λαμβανομένης υπόψη της σωρευτικής επίδρασης των ανωτέρω παραμέτρων στο τελικό ύψος των συντάξεων των υπαγομένων στο εν λόγω ειδικό μισθολόγιο. **ν)** Κατόπιν τούτων, συντρέχουν εν προκειμένω νομικές πτυχές που δεν εξετάστηκαν από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου στο πλαίσιο έκδοσης της 1975/2021 απόφασής της (βλ. σκέψη 3 της παρούσας), ως εκ του σαφούς

περιεχομένου του παραπεμφέντος ενώπιόν της οικείου προδικαστικού ερωτήματος επί του οποίου απεφάνθη. Ούτε άλλωστε μπορούν να εξαχθούν εκ των προαναφερόμενων κρίσεων της Ολομέλειας με ερμηνευτική διαστολή ευρύτερα συμπεράσματα καταλαμβάνοντα και τις διατάξεις της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, εκ της εφαρμογής των οποίων εγείρεται αυτοτελές ζήτημα μη τεθέν ενώπιόν της με την προσήκουσα προδικασία, στο πλαίσιο σεβασμού της κατ' άρθρα 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ αρχής της δίκαιης δίκης, υπό τις ειδικότερες εκφάνσεις των αρχών της αντιμωλίας και της ισότητας των όπλων, ώστε οι διάδικοι να είναι σε θέση να προετοιμάσουν την άμυνά τους υπό όρους ισότητας και να εκθέσουν προσηκόντως και λυσιτελώς τους ισχυρισμούς τους στη δίκη ενώπιον της Ολομέλειας [βλ. τις προβλεπόμενες επί προδικαστικών ερωτημάτων διαδικαστικές διατυπώσεις κατ' άρθρο 162 εδ. β' του ν. 4700/2020 σχετικά με τους όρους δημοσιότητας του προδικαστικού ερωτήματος (άρθρο 163 παρ. 4 του ν. 4700/2020) και σχετικά με το δικαίωμα παρέμβασης κάθε διαδίκου σε εκκρεμή δίκη στην οποία τίθεται το ζήτημα αυτό (άρθρο 163 παρ. 6)], λαμβανομένου υπόψη και ότι, όπου κρίθηκε ότι συνέτρεχε λόγος, η Ολομέλεια προέβη ρητώς στην αυτεπάγγελτη έρευνα ζητήματος (διάρκεια παραγραφής) συναρτώμενου με τη λυσιτέλεια των ερωτημάτων που είχαν παραπεμφθεί ενώπιόν της (βλ. σκέψεις 80 έως και 90 της 1975/2021 απόφασης). Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω και ενόψει του ότι έχουν εκδοθεί από το Τρίτο Τμήμα, με βάση το άρθρο 178 παρ. 1 του ν. 4820/2021, οι 272 και 273/2023 αποφάσεις που αντιμετωπίζουν το ως άνω εγείρομενο στην υπό κρίση υπόθεση ζήτημα, επί υποθέσεων υπαγόμενων σε ειδικό μισθολόγιο πρώην καθηγητών Α.Ε.Ι., κατά τρόπο διαφορετικό από το παρόν Τμήμα (βλ. σκέψη 20 της παρούσας), πρέπει να παραπεμφθεί προδικαστικό ερώτημα στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου κατ' άρθρο 162 του ν. 4700/2020 σχετικά με το ζήτημα αυτό, το οποίο είναι γενικότερης σημασίας και με συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων (συνταξιούχους ιατρούς Ε.Σ.Υ.), ενώ δεν έχει ήδη επιλυθεί με προηγούμενη απόφαση αυτής.

22. Εξάλλου, στο άρθρο 29 του ν. 2768/1999 «Ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων (...) και άλλες διατάξεις» (Α' 273) ορίζεται ότι: «1.α. Στους συνταξιούχους και χορηγιούχους του Δημοσίου γενικά, με εξαίρεση όσους λαμβάνουν στρατιωτική ή πολεμική σύνταξη ή σύνταξη εξομοιούμενη με αυτές, (...) πέρα από την καταβαλλόμενη σύνταξη, όπως αυτή θα διαμορφωθεί την 1η Ιανουαρίου 2000, χορηγείται από την ίδια ημερομηνία μαζί με τη σύνταξη και μηνιαίο ποσό εξομάλυνσης ως εξής: (...) β. Για τον προσδιορισμό του ποσού της καταβαλλόμενης την 1η Ιανουαρίου 2000 σύνταξης λαμβάνεται υπόψη το ποσό της βασικής σύνταξης, (...) γ. Το κατά περίπτωση μηνιαίο ποσό εξομάλυνσης της περίπτωσης α' χορηγείται και σε όσους θα καταστούν συνταξιούχοι μετά την 1^η Ιανουαρίου 2000. Η καταβολή του ποσού αυτού αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης καταβολής της σύνταξης. (...) ε. Αν για οποιαδήποτε αιτία μεταβληθεί το ποσό της σύνταξης ή της χορηγίας, το ποσό εξομάλυνσης της περίπτωσης α' επανακαθορίζεται με βάση τη νέα σύνταξη ή τη νέα χορηγία, από την ημερομηνία που επέρχεται η μεταβολή. (...)». Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 3670/2008 «Αύξηση συντάξεων του Δημοσίου, εισοδηματική πολιτική έτους 2008 και άλλες διατάξεις» (Α'117), «1. Το επίδομα

εξομάλυνσης της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 2768/1999 (ΦΕΚ 273 Α'), από 1ης Ιανουαρίου 2008 καταβάλλεται ως εξής: α.(...) β. Για τους λοιπούς συνταξιούχους της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 2768/1999, ως ακολούθως: Σύνταξη Από (...) 2.100,01€ μέχρι 2.400€ Ποσό επιδόματος 100€ Σύνταξη Από 2.400,01€ μέχρι 3.000€ Ποσό επιδόματος 107€ (...)» (βλ. σχετ. ΕλΣυν Τρίτο Τμήμα 411/2023, 889, 281/2022, II Τμ. 1296/2016).

23. Στην υπό κρίση υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Με την .../2010 πράξη της 43ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους κανονίστηκε στον ενάγοντα, πρώην Διευθυντή ιατρό του Ε.Σ.Υ., μηνιαία σύνταξη με βάση τη συνολική συντάξιμη υπηρεσία του από έτη 36-06-01, ύψους 2.818,75 ευρώ, πληρωτέα από το Δημόσιο από ...2009. Στη συνέχεια, μετά την ανάκληση της .../2010 πράξης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους περί αναγνώρισης ως συντάξιμου του χρόνου της στρατιωτικής του θητείας (βλ. τη σχετική .../2012 πράξη ανάκλησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους), εκδόθηκε η .../2012 τροποποιητική πράξη της ίδιας ως άνω Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με την οποία η μηνιαία σύνταξη του ενάγοντος υπολογίστηκε με βάση συνολική συντάξιμη υπηρεσία από έτη 35-06-14 και ορίστηκε σε 2.764,48 ευρώ πληρωτέα από το Δημόσιο από ...2009, αυξανόμενη σε 2.793,17 ευρώ από ...2010. Περαιτέρω, με την .../2012 πράξη του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους η σύνταξη αυτού επανακαθορίστηκε κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, σε συνδυασμό με το άρθρο 9 του π.δ. 169/2007, ορισθείσα στο ποσό των 2.175,07 ευρώ. Με την κρινόμενη αγωγή, κατά το μέρος που επανεισάγεται προς συζήτηση μετά την έκδοση της 1093/2022 απόφασης του παρόντος Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο ενάγων διεκδικεί από το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής α) το ποσό των 22.251,60 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί, κατά τους ισχυρισμούς του, στη διαφορά μεταξύ των ποσών συντάξεων που έλαβε κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2014 έως 31.12.2016 και των ποσών που θα ελάμβανε, εάν δεν εφαρμόζονταν επί της σύνταξής του οι διατάξεις της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 και β) το ποσό των 252 ευρώ ως διαφορά επιδόματος εξομάλυνσης για το ίδιο χρονικό διάστημα.

24. Η υπό κρίση αγωγή, κατά το μέρος που αφορά το χρονικό διάστημα από 1.1.2014 έως και 12.11.2014, είναι νόμω βάσιμη, καθόσον, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά με την 7412/2015 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. σκέψεις 3 και 7 της παρούσας), η μειωτική αναπροσαρμογή της σύνταξης των ιατρών του Ε.Σ.Υ., δυνάμει του άρθρου 9 του π.δ. 169/2007, με βάση τις διατάξεις της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, οι οποίες αντίκεινται σε υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνες (άρθρα 4 παρ. 5 και 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος), είναι ανίσχυρη. Περαιτέρω, η ένδικη αγωγή είναι νόμω βάσιμη και κατά το μέρος που αφορά την καταβολή για το ίδιο χρονικό διάστημα της διαφοράς του προβλεπόμενου στο άρθρο 29 του ν. 2768/1999 επιδόματος εξομάλυνσης, λόγω μεταβολής κλιμακίου υπολογισμού του (βλ. άρθρο 1 του ν. 3670/2008).

25. Οι ως άνω αξιώσεις, οι οποίες απορρέουν από τη θέση σε ισχύ διατάξεων αντίθετων σε υπέρτερης τυπικής ισχύος κανόνες και αρχές και δεν αφορούν απλώς στην εκτέλεση και πληρωμή ήδη κανονισθείσας σύνταξης, αλλά σε αναπροσαρμογή και επανακαθορισμό της κανονισθείσας μηνιαίας σύνταξης, μετά από την έκδοση σχετικής πράξης με βάση τις διατάξεις της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, υπόκεινται σε πενταετή παραγραφή, που εκκινεί από το τέλος του οικονομικού έτους κατά το οποίο γεννήθηκαν και κατέστησαν δικαστικώς επιδιώξιμες [βλ. άρθρα 90 παρ. 1 και 91 του ν. 2362/1995 (Α' 247), καθώς και άρθρο 183 παρ. 2γ' του ν. 4270/2014 (Α' 143), ΕλΣυν Ολ. 1975/2021]. Οι εν λόγω αξιώσεις, αναγόμενες στο χρονικό διάστημα από 1.1.2014 έως και 12.11.2014, δεν έχουν υποκύψει σε παραγραφή, ως εκ του χρόνου άσκησης και δη επίδοσης της υπό κρίση αγωγής στις ...2016 [βλ. την ...2016 έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας του Εφετίου Πειραιά ... και άρθρο 75 παρ. 2 β του ΚΔΔ, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 19 του ν. 3900/2010 (Α' 213) και εφαρμόζεται αναλόγως βάσει του άρθρου 123 του π.δ/τος 1225/1981, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο άσκησης της αγωγής]. Ομοίως, δεν έχουν υποκύψει σε παραγραφή ούτε οι παρακολουθηματικού χαρακτήρα αξιώσεις που αφορούν στη διαφορά του επιδόματος εξομάλυνσης για το εν λόγω χρονικό διάστημα.

26. Από τα στοιχεία του φακέλου (βλ. και το προσκομισθέν σε εκτέλεση της 1093/2022 απόφασης του Τετάρτου Τμήματος ...2023 έγγραφο της Γ' Διεύθυνσης Απονομής συντάξεων και Εφάπαξ Δημοσίου Τομέα/ Τμήμα Β' Απονομής Κύριας Σύνταξης και Εφάπαξ Παροχής υπαλλήλων Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων – Ιατρών Ε.Σ.Υ. της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του e-ΕΦΚΑ) προκύπτει ότι η διαφορά μεταξύ της αρχικώς κανονισθείσας και της μη νομίμως αναπροσαρμοσθείσας βάσει των διατάξεων της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 σύνταξης του ενάγοντος ανέρχεται μηνιαίως στο ποσό των 618,10 ευρώ (2.793,17 € - 2.175,07 €) και συνολικά για το διάστημα από 1.1.2014 έως και 12.11.2014 στο ποσό των 6.428,24 ευρώ (618,10 € X 10 μήνες και 12/30), το οποίο στερήθηκε αυτός παρανόμως και του οφείλεται νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής. Επίσης, όσον αφορά το επίδομα εξομάλυνσης, για το ίδιο ως άνω χρονικό διάστημα προκύπτει μηνιαία διαφορά 7 ευρώ (107 € – 100 €), σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 3670/2008 και, συνεπώς, ο ενάγων δικαιούται συνολικά το ποσό των 72,80 ευρώ (7 € X 10 μήνες και 12/30), το οποίο του οφείλεται νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής.

27. Περαιτέρω, κατά το μέρος που οι επίμαχες αξιώσεις αφορούν το χρονικό διάστημα από 13.11.2014 έως 11.5.2016, η αγωγή τυγχάνει απορριπτέα ως νόμω αβάσιμη, δοθέντος ότι, κατά τα προεκτεθέντα (βλ. σκέψη 9), μετά τον ν. 4575/2018 και την κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 15 αυτού εκδοθείσα 170285/0092/5.12.2018 Κ.Υ.Α. (Β' 5503/7.12.2018), δεν υφίσταται παράνομη πράξη του Ελληνικού Δημοσίου που να θεμελιώνει δικαίωμα αποζημίωσης των συνταξιούχων ιατρών του Ε.Σ.Υ. για το χρονικό διάστημα από 13.11.2014 έως και την υπαγωγή τους στον ν. 4387/2026, στο οποίο αντιστοιχεί η προβλεφθείσα εφάπαξ καταβολή των δικαιούμενων διαφορών, αφού ρυθμίστηκε κατά τρόπο δεσμευτικό η

κατά το μέρος αυτό ικανοποίηση των σχετικών αξιώσεων. Ενόψει δε της ικανοποίησης της αξίωσης του ενάγοντος κατά το μέρος που αφορά το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα και δοθέντος ότι η αξίωση για την καταβολή τόκων επιδικίας προϋποθέτει, ένεκα της παρεπόμενης φύσης της, την ύπαρξη κύριας οφειλής, δεν οφείλονται τόκοι επί του ως άνω καταβληθέντος ποσού. Κατά τη γνώμη της Συμβούλου Δέσποινας Τζούμα και των Παρέδρων Χρυσούλας Μιχαλάκη και Ελένης Ροζάκη, όπως προκύπτει από το προσκομισθέν σε εκτέλεση της 1093/2022 απόφασης του Τετάρτου Τμήματος προαναφερόμενο ..2023 έγγραφο της Γ' Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων και Εφάπαξ Δημοσίου Τομέα/ Τμήμα Β' του e-ΕΦΚΑ, έλαβε χώρα κατ' εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων εφάπαξ καταβολή στον ενάγοντα ποσού ύψους 7.164,18 ευρώ και, συνεπώς, η ένδικη αγωγή κατά το μέρος αυτό, στον βαθμό που ικανοποιήθηκε η σχετική αξίωση του ενάγοντος, πρέπει να απορριφθεί ως ουσία αβάσιμη. Κατά την ίδια γνώμη, η παρεπόμενη αξίωση για την καταβολή τόκων επιδικίας που αναλογούν στο οικείο κεφάλαιο παραμένει ενεργή και, ως εκ τούτου, πρέπει να επιδικασθούν στον ενάγοντα οι αναλογούντες τόκοι από τον χρόνο επίδοσης της αγωγής μέχρι τον χρόνο εξόφλησης της κύριας οφειλής, ήτοι έως την καταβολή του σχετικού ποσού (βλ. σκέψη 10 της παρούσας). Εξάλλου, η ένδικη αξίωση για την καταβολή της διαφοράς του επιδόματος εξομάλυνσης για το εν λόγω χρονικό διάστημα, η οποία δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ότι έχει ικανοποιηθεί με τη διενεργηθείσα κατά τα ανωτέρω εφάπαξ καταβολή των σχετικών διαφορών σύνταξης, παρίσταται βάσιμη και, ως εκ τούτου, ο ενάγων δικαιούται για την αιτία αυτή το ποσό των 126 ευρώ (7 € X 18 μήνες).

28. Τέλος, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις σκέψεις 19 και 20 της παρούσας, οι ερειδόμενες στις διατάξεις της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 αξιώσεις του ενάγοντος δεν εξικνούνται σε χρόνο μεταγενέστερο της έναρξης ισχύος του ν. 4387/2016 και, συνεπώς, η κρινόμενη αγωγή είναι νόμω αβάσιμη κατά το μέρος που αφορά το αναγόμενο στο καθεστώς ισχύος του ν. 4387/2016 χρονικό διάστημα από 12.5.2016 έως 31.12.2016. Συνακόλουθα, τυγχάνει απορριπτέο και το αίτημα του ενάγοντος περί καταβολής της σχετικής διαφοράς του, παρακολουθηματικού χαρακτήρα, επιδόματος εξομάλυνσης για το ίδιο χρονικό διάστημα. Κατά τη γνώμη, όμως, της Συμβούλου Δέσποινας Τζούμα και των Παρέδρων Χρυσούλας Μιχαλάκη και Ελένης Ροζάκη, επί του ζητήματος της βασιμότητας των επίδικων αξιώσεων για το εν λόγω χρονικό διάστημα πρέπει να παραπεμφθεί προδικαστικό ερώτημα στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου κατ' άρθρο 162 του ν. 4700/2020, κατά τα ειδικότερα εκτεθέντα στη σκέψη 21 της παρούσας.

29. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η υπό κρίση αγωγή, κατά το κεφάλαιο που επανεισάγεται προς συζήτηση και αφορά τις απορρέουσες από την εφαρμογή διατάξεων της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 αξιώσεις του ενάγοντος, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή και να αναγνωριστεί η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει σ' αυτόν, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής (29.12.2016, βλ. σκέψη 25 της παρούσας), το ποσό των 6.428,24 ευρώ, πλέον της διαφοράς του οικείου επιδόματος

εξομάλυνσης ύψους 198,80 ευρώ (72,80 € + 126 €), ήτοι συνολικά το ποσό των 6.627,04 ευρώ.

30. Τέλος, λόγω της μερικής νίκης και ήττας των διαδίκων, πρέπει τα δικαστικά έξοδα να συμψηφιστούν μεταξύ αυτών (βλ. άρθρο 314 παρ. 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 349 παρ. 1 του ν. 4700/2020).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την αγωγή κατά το κεφάλαιο που αφορά τις απορρέουσες από την εφαρμογή διατάξεων της περίπτωσης 27 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 αξιώσεις του ενάγοντος, καθώς και τη διαφορά του επιδόματος εξομάλυνσης.

Αναγνωρίζει την υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει στον ενάγοντα το ποσό των έξι χιλιάδων εξακοσίων είκοσι επτά ευρώ και τεσσάρων λεπτών (6.627,04 €), νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο σκεπτικό. Και

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη, στις 8 Φεβρουαρίου 2024 και στις 20 Μαρτίου 2025.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΤΖΟΥΜΑ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΠΑΤΑΣ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 22 Μαΐου 2025.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΠΑΤΑΣ